

ÉLETTÜNK

XXV. évf. 3. szám (25. Jahrg. Nr. 3.)

Az európai magyar katolikusok lapja

1993. március.

Lourdes-i keresztút

Elmélkedés
egy video-kazetta lejátszása közben

Ez a keresztút nem különbözik a többi zarándokhely keresztútjától, hacsak nem annyiban, hogy hatalmas szobrok, a hegyoldal szépsége és a feljutás nehézsége teszik látszólag mássá.

Igaz a 10. állomást Magyarország állította 1912-ben, így a szívünket és imáinkat otthonosabbá teszi. A most elkészült videokazetta a Lourdes-i keresztútról, magyar nyelven hozza közelebb azt a világot, amelyet elég kevés ismernek otthon élő magyar testvéreink. Ez a keresztút a hagyományos állomásokon vezet fel a Golgota hegyére és a mai világunk szenvedéseinek keresztül mutatja be az ember szenvedését.

Első pillanattól otthonosan érezzük magunkat, amikor hívő lélekkel nézzük azokat a csodálatos képeket, amelyek szívét gyönyörködtetnek, de nem visznek el bennünket az ember valóságától. A lényeges mondanivalónk otthon élő hozzátartozóinknak, csak a remény szava lehet: Jézus szenved bennünk. Értünk áldozott élete új tartalmat adhat mindazoknak, akik a film megtekintése által új bepillantást kapnak a szenvedő egyház életébe.

A Lourdes-i üzenet felhívás az evangélium megélésére, ami azt is jelenti, hogy Krisztus szenvedésében veszünk részt. Minden ott tartózkodó beteg, a zarándoklás után ezzel az üzenettel tér haza: „nemesak én, hanem nálamnál sokkal nyomorultabb betegek is vannak, látásuk erőt ad, hogy hordozzam a sajátomat és ne veszítsem el bizalmamat”.

Ma éppen erre van szüksége minden embernek, de sokkal inkább minden magyar embernek; akik az anyaországban, Szlovákiában, Kárpátalján, Erdélyben vagy a Vajdaságban élnek. Hozzájuk egyre nehezebb a bizalom és a remény hangján beszélni, hisz életük sorozatos megaláztatás, elgáncsolás, vagy éppen a fegyverek fájdalmas jelenléte miatt valóságos keresztút. Velük osztozunk, értjük harcolnunk elsődleges kötelességünk, és ez vonatkozik az imádságra, és a biztatató testvéri jó szóra is.

Ezt szolgálja ez a keresztút, olyan lelki élményt nyújt, amelyben minden hívő magyar közösség imádkozva és közösen elmélkedve részesülhet. Mi magunk is mutassuk meg barátainknak és magyar közösségeinknek. Fontos, hogy a nagybőjt folyamán mindnyájan — akik szívvel vesznek — jövőnket építve átmélkedjük ezt a keresztutat.

Magyarország gondja elsődlegesen a léte. Kitől várjuk a jövőt? Önmagunktól, csak evilági hatalmaktól? Nem az ószövetségi kép áll előttünk: „ha hiszel kérj magadnak jelet!” „Nem kérek”, — volt a tragikus válasz. Csak a keresztjét elfogadja és azt hittel hordozó népeknek van jövője, mivel a jövő az Isten kezében van. Népünk történelme folyamán — keresztútján — hányszor találkozott a fájdalmas Anyával?

(Folytatás a 2. oldalon)

Ne apadjanak ki a források!

NAGYBŐJTI ÜZENET

A Nagybőjt szent időszakában az egyház újra elindul Húsvét felé. Jézus vezetésével és az Ő nyomdokaiban járva, arra ösztönöz, hogy vele együtt haladjunk át a sivatagon.

Az üdörtörténet a sivatagot mély valóságos értelemmel látta el. Mózes irányítása alatt és később más próféták tanácsát követve; a választott nép nélkülözések és szenvedések közepette, ott megtapasztalhatta Istennek és az Ő igalmának hűséges jelenlétét; az égből szállott kenyérral táplálkozott és szomját a sziklából fakasztott vízzel oltotta; ott növekedett az Isten népének hite és reménye a megváltó Messiás eljövételében.

Keresztelő János is a sivatagban prédikált és özönlött hozzá a tömeg, hogy magára vegye a Jordán vizében a bűnbánat keresztiségét: a sivatag a megtérés helye lett Annak fogadására, aki azért

PRAE-EXISTENTIA

Isten gondol öröktől fogva téged,
elméjében léted mint szikla áll.
Mi ehhez mérve habfodornyi élted?
és mit változtat rajtad a halál?

Weöres Sándor (1913–1989)

jött, hogy legyőzze a bűnnel együttjáró nyomorúságot és a halált. Jézus, a szegények Messiása, aki eltölt javával, megkezdte küldetését magára vállalva annak állapotát, hogy éheznek és szomjaznak a sivatagban.

Kedves Testvérek, felhívlak benneteket, fontolgassátok e Nagybőjt folyamán az élet Igéjét, amelyet Krisztus hagyott egyházára, hogy fény legyen minden egyes tagjának útján. Ismerjétek fel Jézus hangját, aki — különösképpen e nagybőjti időben — az evangéliumban, a liturgia ünneplésében és lelkipásztoraiok buzdításában szól hozzátok. Hallgassátok Jézust, aki Jákob kútjánál fáradtan és szomjasan így fordul a szamariai asszonyhoz: „Adj innom”. Tekintsetek a keresztre szegzett, haldokló Jézusra és halljátok alig érthető szavát: „Szomjazom”. Krisztus ma megismétli ezt a felhívást és újra éli agóniáját legszegényebb testvéreinkben.

Miközben az egyház felszólít: a Nagybőjtot gyakorolva haladjunk előre a szeretetnek és a reménységnek Krisztus által megjelölt útján, megérteti velünk, hogy a keresztény élettel együtt jár a megváltás a fölösleges javaktól; segítségünkre van, hogy elfogadjunk egy olyan szegénységet, amely szabaddá tesz; előkészít Isten jelenlétének felfedezésére és testvéreink befogadására egy egyre aktívabb szolidaritás és egyre átfogóbb közösség jegyében. Emlékezzetek az Úr szavára: „Aki csak egy pohár friss vizet ad is inni egynek a legkisebbek közül, mert az én tanítványom, bizony mon-

dom nektek: nem marad el jutalma.” És elmélkedjétek egész szívvel és reménységgel e másik mondaton: „Jöjjetek Atyám áldottai . . . szomjaztam és innom adtatok”.

1993 Nagybőjti folyamán, a szolidaritás és a testvéri szeretet kézzelfoghatóvá tételére, amelyek összekapcsolódnak ennek a jelentős időszaknak lelki tájékozódásával, azt kérem az egyháztagjaitól, hogy fordítsák tekintetüket a földjeik drámai elsivatagosodása által sújtott nők és férfiak és mindazok felé, akik a világ megannyi vidékén híján vannak ennek az alapvető, de az élethez nélkülözhetetlen kincsnek: a víznek.

Nyugtalanít, ha látjuk, hogyan halad előre ma a sivatag és terjed ki tegnap még viruló és termékeny területekre. Nem feledhetjük, hogy igen gyakran az ember maga az oka az elsivatagosodott földek terméketlenségének éppen úgy, mint az egykor tiszta vizek szennyeződésének. Amikor az ember nem tartja tiszteletben a föld javait, helytelenül, sőt bűnösen cselekszik, mert a következmény számos testvérünk számára a nyomor és a halál.

Súlyos aggodalommal tölt el az is, hogy egész népeket, emberek millióit inség, éhség és betegség fenyegeti, mert hiányzik az ivóvíz. Ahol ritka az eső és a források kiapadnak, az élet bizonytalanná válik, lecsökken, mígcsak egészen el nem tűnik. Afrika mérhetetlen területeit, de Dél-Amerika és Ausztrália egyes vidékeit is sújtja ez a csapás.

Nyilvánvaló továbbá: a rendezetlen ipari fejlődés és a természetes egyensúlyt megbontó technológia használata óriási kárt okoztak a környezetben, súlyos katasztrófákat hozva. Az a veszély fenyeget, hogy a világ több részében a szomjúság és a sivatag drámiáját hagyjuk a következő nemzedéknek örökségül.

Ezért intézek sürgős felhívást azoknak az intézményeknek, szervezeteknek, és társadalmi kezdeményezéseknek támogatására, amelyek elkötelezték magukat a szárazság sújtotta lakosság megsegítésére, amely kénytelen szembenézni az egyre növekvő elsivatagosodással. Arra is buzdítalak benneteket, működjétek együtt azokkal, akik tudományosan analizálják az elsivatagosodás minden összetevő erejét és keresik az orvoslást.

Bár csak az egyház fiainak és lányainak és minden jóakarátú embernek a bőkezűsége meggyorsítaná Izajás jóvondolésának beteljesedését: „Vizek fakadnak a pusztában és folyóvizek a sivatagban, a kiégett föld tóvá változik és a kiszáradt vidék vizek forrásává”.

Egész szívvel megáldalak benneteket, az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében. Amen.

Joannes Paulus pp II

Vasárnapi gondolatok

NAGYBŐJT 3. VASÁRNAPJÁRA
(március 14.)

Jézus útközben elfáradt, leült a kút-nál („Jákob-kútjánál”). Dél felé járt, amikor egy szamariai asszony odajött. Jézus megkérte: „Adj innom.” (Jn 4,7)

Vándorlás közben Jézus elfáradt, leült, várt és vizet kért. Azoknak, akik tagadták Jézus valós emberségét, ékes bizonyíték állításuk ellen. Egy „látszólagos” test nem fárad el, nem ül le . . . Jézus magára vette napi fáradtságunkat — sőt megszentelte. Segít-e ez nekünk viselni a nap hevét?

A szamariai embereket lenézték a zsidók. Jézus tiszteletben tartotta e felfogást, függetlenül attól, hogy helytelen. Ő „idegen”-nek nevezte őket — ez nem sértő legalább. Ilyen „idegentől” kér inni Jézus. Ez viszont már bűnnek számított a választott nép tagjai között. Jézus mégis kér, mert mindenkivel „szóba áll” — mindenkibe küldetett. — Mi hogyan állunk szóba az „idegenekkel”?

Jézus nem parancsol vagy utasít, hanem kér. — Hogyan reagálunk kérésére?

NAGYBŐJT 4. VASÁRNAPJÁRA
(március 21.)

„Amíg nappal van, annak a tetteit kell cselekednünk, aki engem küldött.” (Jn 9,)

„Nappal jelenti a világosságot, amikor az ember lát. Jelent egyúttal bizonyos korlátokat: ha a nap leáldozik, nem lehet dolgozni, vándorolni, ígét hirdetni . . . Ki kell tehát használni az Isten által adott lehetőségeket . . .

Jézus nem a „maga” cselekedeteit teszi, nem keresi a maga híret és jótettei után a köszönetet, a dicsőséget. A mennyei Atyát hirdeti, s cselekszi akarátát — csorbulás és megalkuvás nélkül . . . És mi? . . .

A mennyei Atya cselekedetei nem úgy viszonyulnak az emberekhez, mint tegyük fel, a marslakóké viszonyulna hozzánk. Mindenki kíváncsi: mit gondol, hogyan cselekszik a mindenható Isten? Jézus megmutatja a vak ember gyógyításával. Isten „élete” sokunknak túl egyszerű, túlságosan szeretettel telt. Azért nehezen fogadható el . . .

NAGYBŐJT 5. VASÁRNAPJÁRA
(március 28.)

Betániából Márta és Mária megüzente Jézusnak: „Uram, nézd, beteg, akit szeretsz.” Jézus, ezt hallván így szólt: „Ez a betegség nem halálos, hanem Isten dicsőségére szolgál, hogy az Isten Fia megdicsőüljön.” (Jn 11,3–4)

Az üzenetből érződik, mennyire biznak a nővérek Jézusban: szívük-lelkük minden ízével-szálával. Hatványozza aggodalmukat: érzik a halál közelségét. (Folytatás a 2. oldalon.)

Egyház és szabadság

A HITANI KONGREGÁCIÓ INSTRUKCIÓJA A KERESZTÉNY SZABADSÁGRÓL

2. folytatás

A gondolatszabadság, mint az igazság keresésének feltétele az emberi tudás minden területén nem azt jelenti, hogy az emberi értelemnek el kell zárkóznia az isteni kinyilatkoztatás fénye elől, amelyet Krisztus az egyházra bízott. Ha megnyílik az isteni igazság előtt, akkor nyíri el teremtett értelmünk teljes kibontakozását, és olyan tökéletességet, ami a szabadság elsődrendű formája. Egyébként a II. vatikáni zsinat elismerte a tudomány törvényes autonómiáját, valamint a politikai tevékenységet is.

A kicsinyek és szegények szabadsága

Az egyik legnagyobb tévedés, amely a felvilágosodás korához fűződik, az volt, hogy azt hitték, a tudomány, a technika és a gazdasági élet terén elért eredményeknek kell alapul szolgálni a szabadsággért folytatott harcban. Ezért nem ismerték fel ennek a szabadságnak a mélységét és követelményeit.

Ennek a szabadságnak a mélységeit az egyház mindig átélte híveinek életén keresztül, elsősorban a kicsinyek és szegények életében. Hitükből fakadóan tudják ezek a szegények, hogy Isten végtelen szeretettel hajlik följük. Mindegyikük elmondhatja: „Isten Fiának hitében élek, aki szeretett és feláldozta magát értem.” Tudják tehát, hogy a legnagyobb tudás

az övék, amelyre az emberiség hivatott. Tudják, hogy Isten szereti őket, jobban mint a többi embert. Így szabadságban élnek, abban a szabadságban, ami az igazságból és szeretetből fakad.

Isten népének ugyanez a hite, amely Jézus keresztjébe veti reményét, megtapasztalja a Megváltó Krisztus misztériumának állandó erejét. Tehát ahelyett, hogy lenéznek, vagy meg akarnák szüntetni a népi vallásosságnak az áhitatban megmutató formáit, ellenkezőleg, inkább fel kell tárni, és el kell mélyíteni annak egész jelentését és valamennyi vonatkozását. Alapvető teológiai és pasztorális jelentőségű kérdéssel van dolgunk: a szegények, Isten szeretetének különös birtokosai értik meg a legjobban, mintegy ösztönösen, hogy a legmélyebb felszabadítás, nevezetesen a bűntől és haláltól, Krisztus halálával és feltámadásával jött létre.

Ennek a felszabadításnak az ereje átjárja és átalakítja az ember valóját és mostani történelmét, az örök jövőre irányuló életterejét. A felszabadítás első és legfőbb értelme: az ember felszabadult a rossz és a bűn radikális rabszolgasága alól.

Az üdvösség eme megtapasztalásában az ember felfedezi szabadságvágya valódi értelmét, mivel a felszabadítás nem más, mint a szabadság visszaállítása.

A szabadság történetének új szakasza

A hit értelme, ami ott van a felszabadítás és szabadság élménye mélyén, különböző szinteken átjárja a keresztény népek kultúráját és erkölcsét.

Ma azonban a rémisztő kihívások, amelyekkel az emberiségnek szembe kell néznie, szükségessé teszik, hogy Isten szeretete, és az igazságban és igazságosságban megnyilvánuló szabadság egészen új módon rányomja bélyegét az emberek és népek kapcsolatára, és éltesse a különböző kultúrák életét.

Mert ahol nincs igazság és szeretet, a felszabadítás folyamata a szabadság halálába torkol, amely elvesztette minden támaszát.

A szabadság történetének új szakasza nyílt meg előttünk. A tudomány, technika, munka, gazdaság és politikai akciók felszabadító ereje csak akkor lesz eredményes, ha az igazság és az a szeretet lelkesíti, amely erősebb minden szenvedésnél, és amit Jézus Krisztus tárt fel az emberek előtt.

Igazság és igazságosság, a szabadság ismérvei

Arra a kérdésre, mit jelent szabadnak lenni, a spontán válasz: szabad az, aki megteheti, amit akar, anélkül, hogy külső korlátok akadályoznák, tehát aki teljesen független.

De tudja-e az ember mindig, hogy mit akar? Megteheti mindent, amit akar? Megfelel-e az ember természetének, hogy a saját énjére korlátozódjon, és elszakadjon mások akaratától? A pillanat kívánsága sokszor nem is igazi akaratot képvisel. Azonkívül ugyanabban az emberben ellentmondó akartok élhetnek. Legfőképpen pedig saját természete korlátaiba ütközik az ember: többet akar elérni, mint amire képes. Így az akaratára elé tornyosuló akadály nem mindig kívülről jön, hanem saját korlátozott létéből fakad. Ezért, ha csak nem akarja elpusztítani saját magát, az embernek meg kell tanulnia, hogy saját akaratát összeegyeztesse saját természetével.

Továbbá minden ember a többi ember felé irányul, és szüksége van a társaságokra. Csak akkor tanulja meg a helyes akaratot, ha saját akaratát egy valódi érték érdekében össze tudja hangolni másokéval. Tehát az akarat maga az emberi természet követelményeivel összhangban lesz csak igazán emberivé. Ha ettől eltér, és Istennek képzeli magát, akkor hazugságba keveredik, és ahelyett, hogy megvalósítaná magát, elpusztítja önmagát.

Nem az én teljes autarchiájában és a kapcsolatok hiányában található a szabadság. Csak ott van meg, ahol az igazság és igazságosság által vezetett kapcsolatok kötik össze az embereket.

A szabadság nem azt jelenti, hogy az ember bármit megtehet, hanem a szabadság a jóra irányul, mert csak ebben van boldogság. Tehát a jó az igazi célja. Következésképpen az ember abban a mértékben válik szabadabbá, amilyen mértékben megismeri az igazságot, és ez irányítja akaratát, — nem pedig más erők.

A teremtmény szabadsága

Az a szabadság, amely saját cselekedetei és függetlensége felett uralkodik, közvetlen kapcsolatban áll az erkölcsi renddel. Valódi értelmét az erkölcsi jó keresésében találja. Tehát az erkölcsi rossz legyőzésében nyilvánul meg.

Szabad cselekvéssel az embernek a legfőbb jóra kell törekedni, természete törvényének és Istentől kapott hivatásának megfelelő javakon keresztül.

Amikor az ember szabadságát gyakorolja, saját maga felől szabadon dönt és önmagát formálja. Ebben az értelemben az ember önmaga oka. De mint teremtmény és mint Isten képmása az. Ez létének igazsága. Ezzel ellentétben állnak azok a téves elméletek, amelyek úgy vélték, hogy akkor magasztalják fel az ember szabadságát, vagy „történelmi gyakorlatát”, ha ebből vezetik le lényének és fejlődésének abszolút princípiumát. Ezek az elméletek ateizmust fejeznek ki, vagy pedig saját logikájuknál fogva, ateizmusra hajlanak. Az indifferenzizmus, és szándékos agnoszticizmus ugyanabba az irányba halad. Az emberi személyiség szabadságának és méltóságának alapja az emberben élő Isten képmása.

(Folytatás a következő számunkban.)

LOURDES-I KERESZTÚT

(Folytatás az első oldalról.)

Rajtunk is múlik, kivel találkozunk. Mindenre képes a magyar, ha értelmet adnak szenvedésének, ha nem, a lelki kilátástalanság veszi körül. A keresztút nem pedagógiai eszköz, hanem az ember élete; Krisztus, aki nélkül sem élni, sem szenvedni, sem emberi méltóságban meghalni nem lehet. Ő, az ember hiányzik, aki áldozatot vállal, aki szeret, megbocsájt és másokért meghal. Egy népet mindig a névtelen hősök, az édesanyák, a Veronikák, a Cyrenei Simonok mentették meg, az ő életük éltet, míg a többi csak élősködik.

Ennek a keresztútnak egyik sajátossága a 15. állomás, a feltámadás; a Feltámadott, aki az úton elesett, akit leköpdöste, kigúnyoltak és a hegyen halt meg, utolsó szavával is a megbocsájtást hirdette. A Feltámadott ereje egyetlen győzelem: önmagunk, és az anyagiak felett.

Amikor befejeztük a filmet és újra megnéztük — magyarra szinkronizálva —, ennél a mondatnál: feltámadott! — könnyes szemmel néztünk egymásra, abban a hitben is, hogy a magyar ismét feltámad a Feltámadott erejében.

Szeretnénk, ha nagy sikere lenne ennek a video kazettának és így együtt készülnénk fel a húsvétra, az E m b e r győzelmére. Szabó József (Mannheim)

A katolikus-ortodox párbeszéd jövőjéről

Még az elmúlt év tavaszán, március elején, Genfben találkozott a Szentszék és a moszkvai ortodox pátriárkátus delegációja. A vatikáni küldöttséget Cassidy bíboros, a Keresztény Egység Pápai Tanácsának elnöke, a moszkvait Kyrill metropolita, a pátriárkátus külügyi osztályának elnöke vezette. A kiadott közös sajtóközlemény szerint a két küldöttségnek a katolikus egyház és a moszkvai pátriárkátus közötti nehézségeket kellett tanulmányoznia. Ismeretes, hogy a nehézségek Nyugat-Ukrajnában és a Független Államokban merültek föl, ahol a katolikus egyház új struktúrákat állított föl. Ortodox részről elítélően hangsúlyozták, hogy ezek a struktúrák meghaladják a katolikusok valóságos igényeit és hittérítési szándékról (prozelitizmus) tanuszkodnak. „Az ateista, kommunista rezsim összeomlása után, amelyben számos ortodox egyházat üldöztek, testvéri támogatást vártunk — mondja a nyilatkozatuk — ehelyett a keresztény egység felé vezető annyira óhajtott út kárára, a hagyományosan ortodox országokat missziós területeknek tekintve, missziós hálózatokkal prozelitizmust gyakorolnak olyan eszközökkel, amelyeket évtizedeken át minden keresztény elítélt és elutasított. Különösen az uniátusoknak (a Rómához hű görög katolikusok) a római egyház vezetése alatt folytatott tevékenységét ítéljük el Ukrajnában, Romániában, Kelet-Szlovákiában és másutt”.

Cassidy bíboros az Avvenire c. olasz lapnak adott későbbi nyilatkozatában rámutat arra a tényre, hogy a katolikus-ortodox párbeszédben két év óta szinte kizárólag az uniátusokra összpontosul a figyelem. Az ortodoxok minden dokumentumban prozelitizmusról beszélnek a görögkatolikusokkal kapcsolatban, tehát azzal vádolják őket, hogy meg nem engedett eszközökkel is terjeszkednek. Valójában azonban az igazi nehézség az ortodoxok számára a görögkatolikusok léte. Nyilvánvalóan vizsgálat alá kell venni az ökumenizmus módszerét is.

A pápa egyébként a katolikusok és ortodoxok kapcsolatairól szóló levelében egyrészt azt hangsúlyozta, hogy a keleti szertartású katolikusoknak joguk van a léthez, másrészt, hogy a katolikus egyház módszere a keresztények egysége keresésében a II. vatikáni zsinat irányelveit követi. Az uniátusok problémáját csak akkor lehet megoldani, ha előrehaladunk az ökumenikus párbeszédben. Ezt célozza az ortodox-katolikus teológiai párbeszéd. Ez persze nem jelenti azt, hogy a katolikus egyház magára hagyja a görögkatolikusokat, akik oly sokat szenvedtek az elmúlt időben Rómához való hűségükért is.

Cassidy bíboros kifejezte abbéli reményét is, hogy — valószínűleg júniusban, amikor Bejrútban ismét összeül a katolikus-ortodox teológiai vegyesbizottság, jobban elmélyítik a közös pontokat, illetve foglalkoznak Európa új evangelizálásának feladataival. A bíboros végül megjegyezte: Krisztus evangéliumát nemcsak oda kell elvinni, ahol még sohasem hirdették, hanem hirdetni kell Európában is, hiszen újraevangelizálásról van szó, és ez utóbbira az egyház fejlődésének minden szakaszában szükség van. Bizonyos problémákat, Oroszországban és másutt is, helyi szinten kell megoldani az ortodoxoknak és katolikusoknak. (M. K.)

„Csak magunkban a hiba, de egyszersmind magunkban is a feltámadási erő!”

Széchenyi

VASÁRNAPI GONDOLATOK

(Folytatás az első oldalról.)

Sietve — üzenetvívőn keresztül — fordulnak Jézushoz. S mi? ...

Érdekes a „nézd” szócska az üzenetben, fantasztikus módon erőssé, szinte ellenállhatatlanná teszi a kérést. Másrészt kényszeríti Jézust az állásfoglalásra s az ebből eredő gyógyításra. Egyben személyes üggyé teszi — Jézus számára — a dolgot.

Jézus válaszában Istenre és az Isten Fiára tereli a figyelmet: életben-halálban Isten és Fia dicsőségét kell szolgálnunk ...

SZENVEDÉS VASÁRNAPJÁRA

(Virágvasárnap, április 4.)

A főpapok harminc ezüstöt ígértek Júdásnak. Ettől kezdve csak az alkalmat kereste, hogy kiszolgáltassa Jézust nekik. (Mt 26,15)

Hosszú, talán évekre terjedő volt az árulás útjának ideje — nem pillanatnyi felindulás következtében létrejött döntés eredménye. Minden árulásnál ez a helyzet ...

Júdás nem bírta elviselni, hogy Jézus személye, akarata annyira ellenkezik felfogásával. Nem is fogadta el Jézust: az Isten melletti döntést nem hozta meg, soha. Ez volt a fő bűne, ennek következménye Jézus elárulása. — Mi hogyan döntünk? ...

Ha a kísértés bűnné fogamzik, már „csak” az alkalomra kell várni, „csak” azt kell keresni, hogy a végrehajtás létrejöhön. A „csak” szócska megmutatja: másra nem is volt gondja — gondolkozni a következményeken például — csak azzal törődött, hogy alkalmat találjon bűnének kivitelezésére. Csalódásai miatt meg is akarta büntetni Jézust ... Mindennek tetejébe jól meg is fizettette magának ...

Fejős Ottó

II. János Pál pápa beszéde a magyar püspökökhöz

A Magyar Katolikus Püspöki Kar teljes létszámmal — ezúttal közöttük volt a külföldi magyarok főpásztorai, Miklósbalázs Attila püspök is — januárban Rómába utazott az ötvenként esedékes „ad limina” látogatásra, mikoris a püspökök egyenként beszámolnak a pápának és a vatikáni hivatalok vezetőinek egyházmegyéjük helyzetéről. Az egyhetes látogatás végén, január 28-án, a Szentatya német nyelven beszédet intézett a magyar püspökökhöz, sorra véve a magyar katolikus egyház valamennyi égető problémáját. Az alábbiakban a beszéd legfontosabb részleteit adjuk át olvasóinknak.

Mintán a Szentatya névszerint köszöntötte a magyar főpásztorokat, bálával emlékezett meg a múltévi magyarországi lelkipásztori útiról, majd M i n d s z e n t y J ó z s e f hercegprímást állította a püspökök elé példaképnek, mint aki „tündöklő tanúságtételét adta az Egyházhhoz való hírségnek és hazaszeretetének”. — Ezután így folytatta:

— Jóllehet lejárt a totalitarizmus ideje, amely a vallást és az egyházi életet diktatórikus intézkedésekkel egy evilági üdvrendnek vetelte alá, országokat ma mégis befolyásolja a túlzott fogyasztói szemlélet és a hagyományos értékek felbomlása. Emellett fennáll a veszély, hogy az egyik függőségből a másikba kerültek, amely nem kevésbé ellenkezik az ember valódi kibontakozásával és a kereszténységet ugyanúgy akadályozza abban, hogy elvárt módon betölthesse azt a nélkülözhetetlen szerepét, amely megilleti mint a magyar történelem és kultúra lényeges alkotó részét. Ezért Szent Pál apostollal mondom nektek, „álljatok tehát szilárdan, és ne hagyjátok, hogy újra a szolgaság igájába hajtsanak benneteket,„ (Gal 5,1)

Papjaitok sokszor hősiessé teljesítményeket vittek véghez a 40 éves kommunista uralom alatt. Sokuknak kellett keserűen megtapasztalniuk azt is, hogy emberileg magukra hagyták őket, aminek

A MAGYAR FŐPÁSZTOROK PROGRAMJA RÓMÁBAN

Az ún. „ad limina” látogatásra Rómába érkezett magyar püspöki kar január 23-án, szombaton reggel, a Santa Maria Maggiore bazilikában szentmisével kezdte programját. Utána a Szentatya a főpásztorok első csoportját fogadta egyenkénti kihallgatásra, míg a másodikkára hétfőn délelőtt került sor.

Vasárnap reggel a püspökök Szent Péter sírját keresték föl, majd 17 római magyar pappal együtt koncelebrált szentmisén vettek részt a bazilika altemplomában, a Magyarok Nagyasszonya kápolnában. Délután a lateráni bazilikában közösen mondták a vecsernyét, és a Szent Istvánnak koronát küldő II. Szilveszter pápa emléktáblája előtt elénekelték a magyar Himnuszt.

Vasárnap este a szentszéki magyar követéségen tiszteletükre rendezett fogadáson vettek részt, amelyen jelen volt Etchegaray bíboros, az „Igazságosság és béke”, valamint a „Cor Unum” pápai tanács elnöke és Poupard bíboros, a „Nem-hívőkkel folytatott párbeszéd Pápai Tanácsának elnöke is.”

Kedden a püspöki kar együtt misézett a Szentatyával, annak magánkápolnájában. Velük miséztek a püspöki titkárok, a Pápai Magyar Intézet igazgatója és ösztöndíjas papjai, valamint a Vatikáni Rádió Magyar Osztályának vezetője, P. Benkő Antal. A latinul mondott szentmise előtt a pápa magyarul köszöntötte a jelenlevőket. Minthogy a misén csak magyarok vettek részt, az egyházi énekek is magyarul csendültek föl.

A hét többi napjain a magyar főpásztorok felkeresték a Nevelési Kongregációt, a vatikáni Államtitkárságot és a többi vatikáni hivatalt, meglátogatták a szentszéki és az olaszországi magyar nagykövetséget, a ciszterci rend központi rendházát, a Collegium Germanicum-Hungaricumot és a Szent István Zarándokházat. Az utolsó napjukon a római magyar hívek részvételével a Santo Stefano Rotondo bazilikában, Mindszenty hercegprímás egykori titulás templomában mutatták be a szentmisét. (A bazilika jelenleg Friedrich Wetter München-Freising-i kardinális római titulás temploma.)

következtében nem ritkán belsőleg és külsőleg egyaránt elzárkóztak és másoktól visszahúzódtak...

Mutassátok meg nekik a helyes utat és éreztesétek velük megbocsátó készségeket. Az egyháznak missziós megbízatása van, hogy közeledjen az emberekhez. A papok nem elégedhetnek meg azzal, hogy a plébániákba és a rendházakba visszahúzódva várják, hogy az emberek forduljanak hozzájuk. Szívükből bátorítalak benneteket, segítsétek papjaitokat, hogy ismét bizalommal közeledjenek az emberekhez és törődjenek bizalmuk megnyerésére azáltal, hogy eléjük mennek és megnyílnak nekik, és így az elszigeteltség korlátait legyőzve újból bizakodva tekintsenek a jövőbe. Csak ebből a kölcsönös nyíltságból fejlődhet ki az egyházi élet minden szintjén ma nélkülözhetetlen együttműködés. A papok nem végezhetik egyedül és nem is kell, hogy egyedül végezzék a munkát a különböző területeken. Ezért sürgős szükség van minősített világiak kiképzésére, hogy újra helyreálljon a kapcsolat az egyházi élet különböző szintjei között.

— A marxista ideológiától átítatott oktatásügy és az államilag monopolizált médiák következtében az előző rendszer a vallási ismeretek hiányát vagy legalább is eltorzulását hagyta örökségül. Ebben az összefüggésben bátorítalak titeket, használjátok ki az egyház rendelkezésére álló új lehetőségeket, hogy közép és hosszú távon egyaránt gyümölcsöt hozhassanak. Mindenekelőtt gondoljunk a vallásoktatásra, amelyre most lehetőség van mind a plébániákon, mind pedig az iskolákban. A szülőknek teljes szabadságuk és joguk van ahhoz, hogy gyermekeik — a vallásoktatáson való részvétel által — saját meggyőződésüknek megfelelő képzésben részesülhessenek a vallási ismeretek terén. A szülőknek ugyanis „súlyos kötelességük, hogy biztosítsák, sőt sürgessék ezt a segítséget gyermekeik számára, hogy a keresztény nevelés együtt tudjon haladni az evilági képzéssel”. Az egyháznak a maga részéről az a kötelessége, hogy eleget tegyen a vallási nevelésre kapott feladatának, együttműködve a szülőkkel, a társadalommal és az állammal. Azok a keresztény hitük miatt 40 éven át szenvedtek egy rendszertől, azoknak joguk van arra, hogy élhessenek a hithirdetés és az egyházi elkötelezettség új lehetőségeivel.

— Különös gondotok legyen a papi és a szerzetesi utánpótlás. Alapvető változás itt is csak lépésről lépésre lesz észrevehető. Nagy megelégedéssel vettem tudomásul, hogy az ismét szabadon működhető és újjászerveződő szerzetesrendek egy része tekintélyes utánpótlással rendelkezik.

Kérlek benneteket, szenteljétek különös figyelmet a papképzésre. Az elmúlt évtizedek során a felére csökkent a szemináriumok száma. Mindenekelőtt a leendő tanárok és előjárók kiképzésének minőségéről kell gondoskodni. A kutatás, a tanítás és a papképzés megfelelő színvonalára érdekében nincs feltétlen szükség arra, hogy minden egyházmegye külön szemináriumot próbáljon felállítani; ez

csak gyengíteni a már meglévő intézményeket és hátrányos lenne a kiképzés minőségére. A főiskolák törvényes szabályozása esetén biztosítani kell a főiskolák és a teológiai fakultások szabadságát.

A vallási és egyházi terület hátrányban részesítése a letűnt rendszer további öröksége, minthogy az újságírói hivatás el volt zárva a bírálatot gyakorló, főként pedig a keresztény állampolgárok elől. Ennek az a következménye, hogy sok újságíró még a legelemibb alapszempontokkal sem rendelkezik a vallásról, a kereszténységről és az egyházzal.

A régi érdekhálózatok részben még érintetlenül érvényben vannak a médiák terén; ennek az a következménye, hogy ide nem juthatnak be a másként gondolkozók. Ezért nyomatékosan kérlek benneteket, képezzétek ki az összes médiák és az újságírás terén jó szakértőket, akik munkájukat új szellemben végzik. Ügyeljétek arra, hogy megfelelő tér álljon rendelkezésre az egyház saját felelősségével készülő adásainak. Nem hagyhatjuk, hogy ne szakemberek tárgyalják a vallási és egyházi témákat a rádióban és a televízióban, mert különben fennáll a veszély, hogy újból és újból régi állításokat és előítéleteket ismételnék meg. Amikor az egyház nyomatékosan hivatkozik sajátos illetékességére a keresztény hagyomány bemutatásánál és szavatolt magyarázatánál, semmi esetre sincs szó hatalmi visszaélésről; ezt sokkal inkább azok követik el, akik meg akarják tagadni az egyháztól ezt a jogát.

A katekézis és a felnőttek képzése terén megbízható alapot nyújt számotokra a minap kiadott „Egyetemes Katekizmus”, amelynek magyarra fordítása már nagy lépésekkel halad előre.

Az anyagi feltételek is összetevői a hatékony lelkipásztorkodásnak. Nem kerülte el a figyelmemet, hogy az egyházi javak 10 évre tervezett visszaadása nehézségekbe ütközik. Mivel nem minden problémát lehet a legrövidebb idő alatt megoldani, arra buzdítalak benneteket, hogy kitartó türelemmel éréjétek el a már fennálló rendelkezések végrehajtását és józanul, megértésre készen törekedjétek egy hosszúlejárattal megújulásra.

— A hitoktatásban a jövőben minden bizonnyal nagy feladatokkal kell megbirkóznok. Az igehirdetés lényeges alkotó része az erkölcsi törvények változathatansága és tárgyilagossága, főként pedig az erkölcsi felelősség a kezdődő élettel szemben. Éppen a legutóbbi időkben igazoltatok, hogy az egyház erkölcstana nem igazodhat parlamenti többségek kijelentéseire, hanem Krisztus tanítására és az egyházi Tanítóhivatal útmutatásaira épül. Ebben az összefüggésben kifejezetten is megköszönöm az emberi élet — fogantatása pillanatától kezdve — sértetlen értéke körüli vitákban képviselt határozott állásfoglalásokat. Az emberi élet elidegeníthetetlen értéke a lényegén alapul. Az emberi élet örök érték és az is marad, nem lehet tehát egy bizonyos szakaszán belül sem más rendelkezésére bocsátani. Még ha országokban a törvényhozás nem is felel meg az egyház tanításának, nyomatékosan kérlek benneteket, egyházi részről támogassátok a szorult helyzetben lévő nőket, még akkor is, ha a kezdődő élet ellen döntöttek volna. Az egyház a nők érdekét védi, amikor sürgeti a terhességmegszakítás megakadályozását.

— A magyar egyház számára fontos az ökumenikus együttműködés és a zsidó

hitközségekkel való párbeszéd is.

Fontos az ökumenikus együttműködés a felebarát közvetlen segítségének minden formájában. Ma egyre világosabban kitűnik az egységért végzett ima szükségessége is; az egység ugyanis nem pusztán emberi tevékenység gyümölcse és nem is jóakarát kérdése, hanem Isten adománya.

Az Európa-szerte ismét újjáébredő fagyulóllettel és anisemitizmussal szemben egyértelműen foglaltatok állást. Ez jelentősen hozzájárul ahhoz a lelki beállítottsághoz, amely visszautasít minden megkülönböztetést az emberek között és sokkal inkább építő együttműködésre szólít fel az egymás iránti kölcsönös tisztelet szellemében.

Nem lehet közömbös számunkra beteg, öreg és fogyatékos testvéreink sorsa, sem pedig a munkanélküliek növekedő száma. Biztos vagyok, hogy a magyar nép részéről nem hiányzik majd sem a személyes elkötelezettség, sem az anyagi segítség; amint ezt az utolsó években többször is bebizonyította. Népetek már a múltban hősiessé áldozatot hozott a szabadságra vágyódó emberek megsegítésére: 1989-ben példaadóan támogatva a menekülteket és megnyitotta számukra az ország határait.

Az emberek ínsége, nem pedig vallási, nemzeti vagy világnézeti hovatartozása vezetett benneteket akkor is, amikor a szomszédos országok háborús viszályoktól szenvedő lakóinak megsegítéséről volt szó. Híveitek ékesszóló jelét adták annak, hogy az egyház számára nincs külföldi vagy idegen, hanem minden ember hazája akar lenni. Az egyház minden nemzetiség felett áll; ami nem jelenti azt, hogy ne szenteljünk különleges figyelmet a kisebbségeknek és jogos követelményeiknek. A kisebbségek alapvető jogaihoz tartozik, hogy megőrizzék saját kultúrájukat, hogy használják anyanyelvüket, valamint, „hogy a közös történelmi és kulturális hagyományokkal rendelkező csoportoknak akkor is kapcsolatban kell lenniük egymással, ha különböző államok területén élnek”.

— Kedves Testvérek! Mutassátok rá a jövőben is az egyház közösségteremtő erejére. Csak így válhat hatékonyá az új evangelizálás Európában a békés együttélésre. Szent szentetek, Szent István király utat mutatott nektek, hogy feladataitokat a jövőbe vezető úton tette készen, bátran és hithűen teljesítsétek.

A Magyarok Nagyasszonya, akit népetek ezer éve mélyen tisztel, legyen közbenjárótok Fiánál és kíséren benneteket utatokon! Isten oltalmazza az egyházat és minden embert Magyarországon!

(Frank Miklós fordítása)

TAVASZVÁRÁS

*A déli szélben lehunyom szemem
És gyöngyvirágok szagát érzem.
Az esti égen violás a szín
És kikeletben járnak álmaim.*

*A hó alól már dobban boldogan
A föld nagy szíve s csöndesen fogan
A csíra, melyből új élet terem
S bimbók bomlanak majd szűz réteken.*

*Az örök nap még bágyadtan ragyog,
De tavaszosok már a csillagok
S az éjszakában zizegő neszek,
Egy új világ susogja már: leszek!*

*A földre fekszem, hallgatom szívét,
Az égre nézek, kémlelem színét,
Ég, föld között angyali üzenet
Hirdeti a jövődő életet.*

*Mert boldog ige ez és szent igaz
És örök törvény és áldott vigasz,
Hogy győz az élet, duzzad és dagad
S előnti mind az ócska gátakat!*

Juhász Gyula (1883–1937)

GYERMEKEKNEK

Kedves Gyermekek!

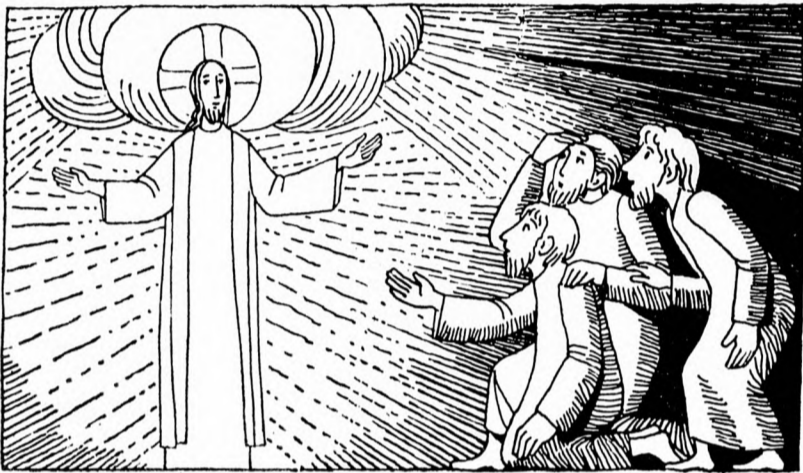
Biztosra veszem, hogy szerettek kirándulni. S az is biztos, hogy sokan közületek voltak már hegyi túrákon is. Az élmény szinte leírhatatlan, és nemigen felejti el az ember.

Jézus három tanítványának is volt egy felejthetetlen hegyi túrája. Velük ment fel ugyanis Jézus egy magas hegyre, hallhatjuk március 7-én az evangéliumból. Ennek a kirándulásnak a kimenetele minden elképzelést felülmúlt és nagyon meglepő. A hegyre érve „Jézus színében elváltozott. Arca ragyogott, mint a nap, ruhája pedig tündökölt, mint a fény”. Ráadásul még az Ószövetség rég elhunyt két vezérégyénisége, Mózes és Illés is megjelent nekik. Gondolhatjátok, hogy a tanítványok azt sem tudták, hová legyének a csodálkozástól.

Sajnos, ez az élmény nem tarthatott örökké. A hegyről lejövet pedig követ-

kezett a másik meglepetés: Jézus arról beszélt, hogy ő nemsokára szenvedni fog, sőt a halált is el fogja viselni. Az örömmámor után a keserűség percei ezek. De hát így van ez az életben. Ti is tudjátok, hogy néha minden olyan jól sikerül és öröm élni, máskor meg a sársót is alig tudja az ember visszatartani. Ez alól Jézus sem akart kivétel lenni. Ő a szenvedést és a halált is önként vállalta értünk, hogy bűneinktől, rossz tulajdonságainktól megszabadítson minket. Erről most a Húsvét előtti időben, a nagyböjtben nem szabad megfeledkeznünk. De nemcsak emlékeznünk kell minkre. Nektek, gyermekeknek is valamit tenni kell azért, hogy számotokra Jézus szenvedése és halála ne legyen hiábavaló. Gondolkozzatok el azon, mit tehetnétek most azért, hogy jobbak lehettek és próbáljátok is meg.

János atya

FIATALOKNAK

Kedves Fiatalok!

„Abban az időben: A lélek a pusztába vitte Jézust, hogy a sátán megkísértse. Negyven nap és negyven éjjel böjtölt, végül megéhezett.” (Mt 4,1—2)

Ha röviden, de „hivatalosan” szeretném megfogalmazni a választ arra a kérdésre: mi is az a *nagyböjti idő*? — könnyű dolgom van. Nagyböjti idő = lelki előkészület Húsvét ünnepére. Ehhez az előkészülethez pedig szorososan hozzá tartozik néhány, hogy úgy mondjam, „testi” gyakorlat is: önmegtagadás, böjt, alamizsnálkodás...

Böjt? — *Nagyböjt?* Ti akik alig ismeritek a régi idők böjti előírásait — szüleit, nagyszüleit fiatal korából, — joggal döböntek meg: manapság önmegtagadásról, böjtről, „éhezésről” beszélni, azt előírni... Hm. Egy kissé szokatlan.

Miért? Mert ennek hallatán talán az jut eszetekbe, amit nap mint nap láttok: éhezők, csontig lesóványodott emberek, kolduló, könyörgő tekintetek. S az a

nagyon rossz érzés, hogy alig, alig tudunk valamit is segíteni...

Kedves Fiatalok!

Vannak szavak, amelyeket gyakran használunk, amelyek elkísérnek bennünket egész életünkön át, amelyeket megtanulunk még mielőtt beszélni tudnánk rendesen. E szavak közé tartozik a *köszönöm* és a *bocsánat*.

Ha a gyermeknek ajándékoznak valamit, édesanyja azonnal figyelmezteti: köszönd meg szépen... Később, ha valaki kedves, szolgálatkés hozzánk, szinte megdöbbenés nélkül mondjuk: köszönöm! Hálásak vagyunk ha barátunk ír, telefonál, a kórházban meglátogat...

Valakit zavarunk, esetleg megbántunk, elmulasztunk valami fontosat: Bocsáss meg! — mondjuk azonnal!

Vallási életünk, Istennel való kapcsolatunk is az e két szó által kifejezett magatartáson nyugszik. Magatartás — viselkedés = ÉLET. Ezt így elfogadni és tenni: ez a *nagyböjti idő*, ez a lelki előkészület Húsvét ünnepére!

Isten mindent az emberért teremtett, szeretetből mindent nekünk ajándékozott: tanuljuk meg ezekben a napokban, hetekben újra mondani: *Köszönöm Uram!* Köszönöm az életet, szüleit, ezt a csodálatos világot, a darab kenyeret, amelyből törnöm kellene másoknak is...

Az ember mégis érzéketlen, hálátlan marad a szeretet ilyen nagy ajándékai láttán, sőt elzárkózik előlük. Isten szeretetének *elutasítása, elvetése* a tulajdonképpeni bűn. Szánalmasan hibázunk, amikor nem fogadjuk el Isten jószágát, akaratát, szeretetét... Hogyan tegyük jóvá hibáinkat? Hogyan fejezzük ki megbánásunkat? Egyszerű szó kell ajkunkra tolnunk: *Bocsáss meg!* Ez is a *Nagyböjti idő!*

Kegyelmekben gazdag, áldott nagyböjti szent időt kívánok!

Pál atya

A fiatal generáció és a Párizsi Misszió

Gyakran megkérdezzük: Hány magyar él Franciaországban? Részt vesznek a misén? A fiatalok igénylik a papot?...

Ilyen és ehhez hasonló kérdésekre egyöntetűen nem tudok válaszolni. A „Comité Pastorale Migrants”-nak mégis válaszolnom kellett a kérdésre: „Milyen párbeszédet folytat a fiatal nemzedék a misszióval”. Hogy jelentésem elkészülhesen, kénytelen voltam általánosítani. A fiatal nemzedékhez soroltam minden nagykorút 35 éves korig, és párbeszédnek tekintetem minden kapcsolatkérését.

Íme jelentésem magyar nyelvű összefoglalója:

Három csoportra oszthatom a magyar fiatalokat, vagy magyar származású fiatalokat, akik valamilyen módon kapcsolatban vannak a Magyar Misszióval:

a) A második generáció

Franciaországban született, vagy legalább is itt nevelkedett iskolázott fiatalok csoportja. Ők teljes mértékben beilleszkedtek a francia társadalomba, franciául gondolkoznak. Magyar anyanyelvüket beszélik, de az írás, olvasás már alig megy. Kötődésük a Misszióhoz gyermekkoruktól adódik, amikor idejártak hittanra, cserkészetre stb. Míg szülei a Missziót még kis magyar szigetnek (póthazának) érezték és ennek megfelelően még ma is támogatják, ők már csak akkor jönnek, ha éppen kell valami, vagy úgy jön ki a lépés, hogy ráérnek. Anyagiilag a Misszió fenntartásához nem járulnak hozzá, de ha külön szölok nekik, hogy tegyenek egy szívességet, nagy nehezen megteszik. Mindenért szólni kell külön, maguktól nem kezdeményeznek semmit. Ők már a fogyasztó és laikus társadalom gyermekei. Ha a Misszióba jönnek, már nem hazajönnek. Keresztények, de hitüket alig gyakorolják. Leginkább még Szlovákiában, Romániában és Szerbiában élő magyarok tragikus helyzete vált ki belőlük egy bizonyos szolidaritást.

b) Az újonnan érkezettek

Ezek többnyire szerencsét próbálnak és legtöbbször hamis illúziókkal érkeznek Magyarországról és a szomszédos országokból. Gazdasági vagy személyes problémák elől menekülnek. Van közöttük kalandor, naív, félrevezetett, szélhámos, de vallásos csak elvétve. Itt még jobban a margóra szorulnak vagy börtönbe kerülnek. A Misszióba azért jönnek, mert konkrét segítséget kérnek (pénzt, szállást, munkát), de mivel ezt nem kapnak, lassan elmaradnak. Számukra a Misszió az első francia kikötő. Itt ismerkednek meg másokkal, cserélnek információt, kapnak tanácsot, hideg vagy eső esetén egy-két óra menedéket, csomaguknak helyet, postaládát. Velük szemben érzem leginkább tehetetlenségemet, mert még vigasztalni vagy reményt adni sem tudok. Alig van közös beszédtemánk. Tanácsomra, hogy térjenek haza, nem hallgatnak. Akár itt maradnak, akár tovább mennek, többnyire, mint „turisták” dolgoznak és kóborolnak. A jól szituált hívek nem szeretik, hogy a Misszió fogadja ezeket a fiatalokat. Többen, „e semmirevaló fiatalok” miatt maradnak el.

c) Az ideiglenesen itt tartózkodók

1990-től sok magyar diák vagy fiatal akadémikus érkezik Párizsba nyelvet tanulni, továbbképzésre, szakosításra... Általában egy-két éves ösztöndíjjal. Ide

sorolnám azokat is, akik stage-ra jönnek, vagy, mint fills au paire dolgozni. Ezek a fiatalok konkrét feladatot végeznek, határozott céljuk van és az itt szerzett tudásukat és tapasztalataikat Magyarországon vagy Romániában kívánják hasznosítani. Ennek a csoportnak a jelentősége egyre inkább nő, úgy minőségben, mint számban. Havonta egyszer találkoznak a Misszióban, szórakozni. A Misszió vallásos életébe is bekapcsolódnak. Jelenlétükkel a Magyar Misszió sokat nyer. Sajnos ezeket a talentumokat nem tudom kellőképpen kamatoztatni. A legtöbb esetben hónapokig tart, míg megtalálják a Missziót és mielőtt igazán gyökeret vernének, már visszautaznak. Mégis ezek azok a fiatalok, akik úgy itt Párizsban, mint Magyarországon egyházunknak reményei.

A kivételek erősítik a szabályt, mégis minden általánosítás igazságtalan az egyénnel szemben. Ezért bármennyire is valós az összkép, örülök, hogy a termékeny párbeszéd sohasem az intézmény és korosztály, hanem Isten képmására teremtet emberek között folyik.

Molnár Ottó (Párizs)

ÖKUMENIKUS IMATALALKOZÓ ESZTERGOMBAN

Sok százan vettek részt az esztergomi bazilikában január 20-án délután a hagyományos ökumenikus imahétén. A szentélyben foglalt helyet Harmati Béla evangélikus püspök, az Ökumenikus Tanács elnöke, Hegedűs Lóránt evangélikus püspök, Kocsis Elemér református püspök, a Református Zsinat lelkes vezetője, Márkus Mihály református püspök, Szebik Imre evangélikus püspök, Révay Árpád baptista egyházelnök és Hecker Frigyes methodista szuperintendens, valamint a vendéglátó Paskai László bíboros, primás, esztergomi érsek. A közös katolikus-protestáns apostoli hitvallást követően Harmati Béla hirdett igét. Beszédében felsorolta a hazai ökumenizmus megvalósult, gyakorlati tényeit, amelyek az Isten által szívünkben gyújtott világosság megannyi bizonyosságát jelentik. A közös könyörgéseket felváltva mondták el az egyházak vezetői.

B Ö J T I I D Ő R E . . .

HAMVAZÓSZERDA ÉS NAGYPÉNTEK

Nagyböjtben hamvazószerda és nagypéntek szigorú böjti napok. Ezek a katolikus hívő csak egyszer lakik jól. E két nap a megtartóztatás napja is: tartózkodás a húseletől.

Kötelező a szigorú böjt 18-tól 60 éves korig, a megtartóztatás a 14. életévtől. Kivétel: betegség, utazás közben, vendégségben vagy nehéz testi munka, amikor nem lehet megtartani a böjtöt. Az egyszeri jóllakás mellett kétszer lehet még keveset enni.

PÉNTEKI NAPOK

Minden péntek Krisztus szenvedésének emléknapja, ezért az egyházi böjt megtartóztatási formája kötelező 14 éves kortól kezdve. Kivétel, ha egy főünnep péntekre esik. E böjt formája lehet a hústól való megtartóztatástól, az élvezetekről való lemondásig minden, ami áldozatot jelent. Embertársaink, szükségben levők megsegítése is ide tartozik.

Hozzá tartozik a helyes böjthöz az imádság, az imádságos lelkület elmélyítése is.

VERS EGY ÁGHOZ

Tavaszi borít virágba? Rág a fagy?
Fakóra perzsel július heve,
vagy benned zsong az ősz gyümölcsleve?
Te élsz s az élő fának ága vagy.

Madár ha száll rád, — bármi a neve
és földre hajtó súlya bármi nagy, —
meg nem zavar, nyugodtan várni hagy:
úgyis elröpül, tudod eleve.

Te légy derűs példám, ha vakmerő
varjú telepszik rám és egyre fent ül,
míg szörnyű súlya földre teperő:

alább nyomott, annál több az erő,
mellyel alázott ágam visszalendül.
tudjam, hogy mégis elszáll s terhe mentül

Dsida Jenő (1907—1938)

KOVÁCS K. ZOLTÁN:

Egy nehéz, példamutató életút állomásai

Végleg elment közülünk, az örök hazába költözött, – miután életének utolsó 15 esztendejében már alig volt velünk. Fábíán Károlyt – a Szabad Európa Rádió egykori egyházi szerkesztőjét – 1977 december 14-én agyvérzés érte és válságos állapotából részben felépülve csak tolószékből figyelhette környezete és a világ sorsának alakulását, – igaz élénk érdeklődéssel. „Mi van?” – kérdezte látogatóitól lakonikus rövidséggel, miközben keze jellegzetes mozdulatával támasztotta alá kíváncsiságát. Így tengette éveit egy nagy szellemi felkészültséggel, széles látókörrrel, és szilárd öntudattal végigküzdött élet után. Egy ország figyelte több mint 22 éven át a Szabad Európa Rádióban rendszeresen megszólaló Károly atyát és hallgatta egyházpolitikai kommentárjait, gerincet erősítő, markáns állásfoglalásait, helyzetelemző tanulmányait. De széleskörű hallgatóság követte munkáját az ország határain kívül is Keleten és Nyugaton egyaránt.

Erdély küldötte volt. A Marosvásárhelytől pár kilométerre fekvő kis faluban, Alsóbölkényen született 1919 október 26-án. Marosvásárhelyen érettségizett. A gyulafehérvári papnevelő intézetből Márton Áron irányította Rómába, nyilván az

RENDKÍVÜLI EGYÉNISÉG VOLT!

A müncheni Szabad Európa Rádió február 14-én, vasárnap közvetített egyházi műsorából:

... Hogy Fábíán Károly rendkívüli egyéniség volt, arról mindenki meggyőződhetett, aki 1956 és 1977 között, tehát 21 éven át hallgathatta adásait. Az egész nemzetet vigasztalták, bátorították szavai a legnehezebb időkben. El lehet mondani, hogy nem utolsósorban ő tartotta a magyarságban a lelket. Egyházpolitikai kommentárjai világos útmutatást adtak és nem egyszer vontak magára a kommunista potentátok haragját, különösen, amikor a kormánnyal egyezkedő, annak szekerét toló békepapokat és főpapokat pellengérré állította. A magyar egyházi helyzet kiváló ismerőjeként gyakran kértek ki tanácsát nemzetközi viszonylatban és a Vatikánban is.

Mint ember, Károly atya közkedvelt volt. Közvetlen modora, humorérzéke, megértése, segítőkészsége sok barátot szerzett neki. Nyaranta mint cserkész-tiszt résztvett a külföldi magyar cserkészek táborozásán. Így maradt meg lelkében mindig fiatalnak.

Élete nagy élményei közé tartozott, amikor II. János Pál pápa, müncheni látogatása alkalmával, 1980-ban, a neki bemutatott betegek között, őt is köszöntötte és megáldotta. Ez némileg vigasztalta abban a fájalmában, hogy nem tudott többé misézni. Annál többet imádkozott. Betegségét úgy tekintette, mint új feladatot, hogy imádkozva és viselve a rá mért keresztet, kieszközölje a magyarság felszabadulását a kommunizmus alól. Így sikerült feldolgoznia magában a magatehetetlenséget, a testi rokkantságot és annak következményeit. Aki meglátogatta, nem győzött csodálkozni azon a derűn, amelyet árasztott.

Isten, akinek egész életét szentelte, most magához hívta hűséges szolgáját. Biztos vagyok benne, hogy Károly atya Istennél, akiben élete beteljesedett, sem marad tétlen, hanem ott is folytatja imáját azért a népért, amelyet annyira szeretett. (F. M.)

zal a szándékkal, hogy az egyház központjában szerzett tudással visszatérve erőssége legyen a hitében és magyarságában egyaránt szorongatott erdélyi népnek. A Gondviselés azonban más feladatot rótt ennek a Székelyföld szellemiségét sugárzó, kisebbségi sorsban edzett papnak. Az egész magyarsághoz szólhatott a rádió hullámain keresztül.

Hivatására a Collegium Germanicum et Hungaricum falai között készült, ebben a nagyműltű, sok kiváló egyházi személyiséget nevelő római intézetben. 1947-ben szentelték pappá Rómában. Amikor már nyilvánvaló volt, hogy nem térhet visz-

1919 FÁBÍÁN KÁROLY 1993

za szülőföldjére, a külföldi magyar diákszopora szolgálatára szegődött el. Zürichben kezdte működését nagy lendülettel, mint lelkipásztor és lelkes cserkészvezető. Itt érte a Szabad Európa Rádió vezetőségének hívása. 1956 tavaszán vette át a magyar katolikus egyházi adások szerkesztését. „Károly atya” neve hamarosan ismertté vált az akkor még élőben közvetített vasárnapi rádiós miséken, és egyházi műsorain keresztül a vigasztalást és reményt kereső magyarság soraiban. Egyre többen kapaszkodtak megalkuvást nem ismerő, határozott, az emberi jogokért az egyház és a válás-gyakorlás szabadságáért küzdő hangjába. Nem véletlenül.

Keménykötésű egyéniségével, széleskörű műveltségével és gazdag nyelvismeretével (német, olasz, francia, angol) vetette be magát a küzdelembe az 1956-os forradalmat és szabadságharcot követő megtorlás, majd hazug félrevezetés, az egyházat szolgáló szerepre kényszerítő Kádár-korszak éveiben. Írógépeinek felütően hangos kopogása szinte érzékelte elszántságát. Tiszta, öröteljes mikrofonhangja, előadókészsége, szemüvegen átható éles tekintete és erdélyies, jó kiállása; mindez külsőleg is mutatta a teljes belső nekifeszülést és odaadást, amellyel napi munkáját végezte. Miután Münchenből elmaradtak a rendszeres miseközvetítések, a kastli Magyar Gimnáziumból csendült fel havonta egyszer a rádió műsorában a diákmise friss hangja. A közbenső vasárnapokon hétről-hétre az „Élő Egyház” 50 perces vasárnapi műsorában szólt hallgatóihoz, és tartotta a lelket híveiben.

Károly atya azonban nemcsak az elvek és eszmények síkján folytatta harcát az evangéliumi értékek érvényesüléséért. Lelkipásztori hivatástudata áthatotta egész egyéniségét és napjának minden

szakaszát. Napját a lakásához közel eső német plébánián mondott miséjével kezdte. Rendszerint késve érkezett munkahelyére, de mindig ideje maradt arra, hogy lelkiismeretesen végzett munkája mellett meghallgassa kollégái gondjait. Lelki-gondozója volt közvetlen rádiós környezetének is. Jellemző, hogy a rádió német alkalmazottjai és munkásai – de még a kántin személyzete is – hozzá fordultak mindenféle ügyes-bajos dolgaikkal.

Kicsi, fekete, elnyűtt noteszébe jegyezte be a vállalt feladatokat, leginkább a Münchenben tanuló magyar diákoknak adott kisebb-nagyobb kölcsönöket. A legtöbbször azonban előre tudta, hogy sohasem kapja vissza. Szabad idejének legnagyobb részét töltötte a fiatalsággal. Kamasz fiúk-lányok, gimnazisták és egyetemisták – ma alig elképzelhető nagy bizalommal – keresték fel tanácsot, segítséget kérve tőle; tanulmányi vagy akár szerelmi bánataikat is neki öntötték ki. Diákjaival rendszeresen találkozott a vasárnap délelőtti „rádiós misék” után egy közeli kávézóban. Évekre kiható közösségi szellem és barátságok forrásává lettek ezek a beszélgetések, amelyek időnként a lakásán folytatódtak az esti órákban. Néha 20–30 fiatal is szorongott a padlón ülve és folytattak eszmecsereket vele, vagy a meghívott előadóval. Lakása ajtaja egyébként is mindig nyitva állt, elsősorban a fiatalok és a hazai látogatók előtt. Rendszeresen cigarettázott, de az egész nagybőjtben – s úgy emlékszem – pénteki napokon, önfegyelmet gyakorolva, soha nem gyújtott rá.

Cserkészeiért még ennél is több áldozatot hozott, időt és pénzt sem kímélve. Svájci korszakától kezdve állandóan résztvett a cserkészvezetői munkában. A nyári cserkész tábor volt a „szabadsága” éveken át. Teljes szellemi és fizikai bevetéssel vett részt a fiatalok és meghatározott szeretettel a kiscserkész nevelésében, emellett maradt ideje arra is, hogy hétvégeken hosszú utakra indulva, vándorprédikátorként segítsen a vasfüggöny mögötti egyház támogatására szánt gyűjtési akcióban, a P. Werenfried, a „Speckpáter” irányította Ostpriersterhilfe javára.

Intenzív kapcsolat- és információs rendszert alakított ki magának. Sok hazai paptársa, egyházi vezető püspök is reagált rádiós munkájára és kereste vele a kapcsolatot, hogy segítse, tájékoztassa a hazai valóságról, a kiszolgáltatottság keserves és bonyolult rendszeréről. Így vált Károly atya a hazai egyházi helyzet hiteles szakértőjévé. Amit nem mondhatott el az éter hullámain, azt megírta a külföldi magyar és idegen nyelvű újságokban, folyóiratokban. Rendszeres munkatársa volt az Életünknek, a Katolikus Szemlének, a Mérének és a német egyházi hírügynökségnek, a KNA-nak. Sokszor kifejezte kritikusan véleményét ennek a néha pontatlan, vagy időnként hiú véleményeket keltő, téves információkra támaszkodó tevékenysége miatt. Éveken át szinte egyszemélyes egyházpolitikai információs irodaként működött.

Egészsége és fizikai teherbíró képessége végső határáig vállalta ezt az óriási megterhelést. 1977 december közepén még elfogadta egy müncheni bibliakör meghívását esti közös elmélkedésre, pedig akkor már erősen terhelte a küszöbönálló karácsonyi, évvégi és újévi műsorok szerkesztése. Ebben a feszült helyzetben mondta fel szervezete a szolgálatot, váratlanul, délután, munka közben.

Írógépe mellől zuhant a padlóra, az üres szerkesztőségi szobában, agyvérzés érte. Helyzetét súlyosbította, hogy csak mintegy 10 perc múlva találtak rá véletlenül. Eszméletét veszítve szállították el a mentők a kórházba. Sokáig élet-halál között lebegett. Csak lassan, hívei és barátai aggodó imái között tért vissza az életbe. Lassan kezdett felépülni. Gondos orvosi kezelés és terápiák eredményekéént jutott el odáig, hogy megkezdhette új életét az Oberhaching-i idős betegek Szent Ritáról elnevezett otthonában, – sérülten, megrokknva. A magyar nővérek, de különösen Márta nővér szeretetének és a Litteráti házaspár gondoskodásának köszönhető, hogy visszanyerte testi egészségét. Korlátozott mozgásképessége mellett azonban beszélni csak töredékesen tudott meg. Egy idő után tolószékjéből is ki tudott szállni botja segítségével és legalább részt vehetett a ház vallási életében. Életének nagy élménye volt, hogy II. János Pál pápával is találkozhatott németországi látogatása során a müncheni székesegyházban.

A világ dolgairól látogatóin, a rádió és a tv műsorán keresztül tájékozódott. Mindenre emlékezett, mindent értett, nehézségei akkor jelentkeztek, amikor kérdezni, közölni akart, ha meg akarta fogalmazni gondolatát. Az utóbbi években néha még ez is sikerült neki.

Azért lényeges utalni állapotára ilyen részletességgel, mert érzékelteti azt a lelki-erőt, amellyel keserves állapotát viselte. Soha nem lázadt sorsa ellen, nem hagyta el humora sem, csodálatos türellemmel és derűvel, Istenbe vetett bizalmat vállalta nehéz sorsát. Károly atya szótlanul is tanított. Ő volt a beteg, de mindig másokat vigasztalt. Láthattuk azt is, hogy elszánt, harcos egyénisége mögött milyen lelki nagyság, mennyi igaz szeretet és emberség lakott. Méltán elmondhatta Pál apostol szavait: „A jó harcot megharcoltam, a pályát – ha rokkantan is – végig futottam, a hitet megtartottam.” Most már besorolt azoknak a nagy magyar papi egyéniségeknek égi kórusába, akikhez ma naponta fohász-kodhatunk népünk és országunk sorsának jobbrafordulásáért. Károly atya ott is szolgál.

Károly atya temetése

A München melletti Oberhaching község Szent Rita nevét viselő szeretetotthona kápolnájában február 12-én, pénteken dé. 10 órakor, 22 német és magyar pappal együtt Johann Strasser prelátus mutatta be az elhunyt lelkiüdvéért a szentmise áldozatot, amelyen az Otthon lakói mellett Fábíán Károly tisztelői, barátai, a Szabad Európa Rádió munkatársai és egykori kollégái nagyszámban vettek részt. Georg Zandl, a helyi plébános köszöntötte a megjelenteket, az evangélium után pedig a München-Freisingi érsekség képviselőjében Strasser prelátus, majd Konrad Schmid esperes méltatta dr. Fábíán Károly lelkipásztori tevékenységét. Fejős Ottó németországi főlelkész magyar és német nyelven Károly atya sokirányú papi és nevelői működését ismertette. Részlet a beszédéből:

Szeretném kiemelni életének egy időszakát. — Lehetséges, hogy amiatt az egyházpolitikai helyzet miatt, amelyen nem volt képes segíteni, vagy változtatni, került olyan helyzetbe, amelynek önmarcangoló, kilátástalan gyötrődése idézte elő agyvérzését, amely véget vetett alkotó munkásságának. Ez pedig a kommunizmus belső magjából, a titkoszolgálatról diktált és ellenőrzött egyházi „politika” és az egyházi vezetők

(Folytatás a 6. oldalon.)

PRÍMÁS ÉS/vagy SUZUKI?

A katolikus fiatalok két hetenként Budapesten megjelenő lapja, a kitűnően szerkesztett „IGEN” január 22-i számában olvastuk Tarnócziné Gedeon Melitta aláírásával a cikket, amelyből a lényeges bekezdéseket itt közreadjuk.

Esztergomban aláírásgyűjtést kezdeményeztek annak érdekében, hogy a magyar katolikus egyház fő érsekségének székhelyét ne helyezték át Budapestre, hanem, ahogyan az Szent István korától kezdve volt, maradjon Esztergomban. Ez az áthelyezés azonban nagyobb jelentőségű lenne, minthogy csak a helyi lakosokra, vagy akár az ottani papságra tartozna. Legalább országos jelentőségű ügy...

Esztergom megyeszékhely rangját nem véletlenül szüntették meg 1952-ben, és nem véletlen, hogy ezután is hátrányos helyzetben tartották. Akik ezt intézték, tudták, hogy milyen szellemet képviselt Esztergom a magyar történelemben. Esztergom a magyar államiság és a magyar kereszténység keletkezésének színhelye. Ez a város volt első királyaink és első érsekségünk otthona.

Tudjuk, hogy a kommunista centralizációs törekvések miatt vidéken legfeljebb ipari centrumokat fejlesztettek, a kulturális és főleg vallási központokat igyekeztek elsorvasztani. Ugyanilyen irányú hatása lenne annak, ha a Prímás elköltözne Esztergomból. Mint szellemi központ gyengülne, a jelenkori Esztergom csupán a SUZUKI autógyárról lenne közismert. A főváros meg csak növekszik, pedig aránytalan nagysága miatt sokféle gond forrásává vált.

Előrelátható az is, hogy Budapesten az érsekség eltűnése a többi nagyjelentőségű intézmény között, lazulna kötődése a történelmi hagyományokhoz, és ezek miatt, mint önálló centrum megszűnése vonzóerőt gyakorolna. Így nemcsak egy város, hanem egész országunk vallási, szellemi és kulturális élete igen sokat veszítené. Az áthelyezés előnye a pillanatnyi helyzetből fakadnak. Az a kényelem nem számottevő, hogy Budapesten az érsekség más intézmények számára, vagy személyesen könnyebben elérhető. Esztergom csak 50 km-re van Budapesttől, és ez a távolság manapság nem nagyobb, mint egy nagyvároson belüli távolság. Ennek a távolságnak a jelentősége a fejlődéssel (közlekedés, telefon stb.) rohamosan csökkenni fog, az áthelyezés viszont az eddig felsorolt következményeivel együtt egész jövőnkre kihatna.

A prímási székhely elköltöztetése egyértelműen a kommunista rendszer által 1952-ben elkezdett folyamatra tenne

L A P S Z É L R E

Már a pápa is!? Minthogy azt üzenté Assisiből a világnak: „A m á s s á g elfogadása az egyetlen járható út Európában”. (Magyar Nemzet.) Persze Öszentsége nem ismeri ezt a gyönyörű szót, csak a fordító teszi a nyelvére. Lelke rajta! — A Népszabadságban meg ezt olvasom: „... nem egyik vagy másik nemzeti, vallási, kulturális csoport, hanem maga a k i s e b b s é g i s é g az, amit a tövény véd”. Kicsit lejjebb a szó többszámát is megkapjuk így: k i s e b b s é g i s é g e k. Hát nem szívdertő! Egyébként a cikkíró szereti a más-ságot, egy helyen ilyen fordulattal: „meghökkenő másságok”. Ebben egyetértünk, mármint a meghökkenésben. Különben mindig ez a fránya ság—ség! Hiszen ha van kisebbség, akkor ennek az ellenpárja logikusan a többség is. A finomtollú cikkíró használja is. Én azonban már megkedveltem a k i s e b b s é g i s é g e k e t.

— s i j ó —

pontot, amelyet a jelenlegi lehetőségeink tükrében nemcsak értelmetlennek, hanem megengedhetetlennek is tartunk.

A kérdéssel kapcsolatban Ternyák Csaba püspök, a Püspöki Kar titkára az „Igen”-nek ezt nyilatkozta:

„Az egyházmegyei határok módosításának témájával már Mindszenty bíboros is foglalkozott, így ezek a tervek nem újak. A Szentatya magyarországi lelképásztori látogatása után, a magyar egyház zsinati megújulása kapcsán merült fel ismét ez a kérdés. A püspökök lelképásztori hivatásáról szóló zsinati határozat 22. pontja megkívánja, hogy

Hírek - események

Január 9—10-én folyt le Assisiben a kétnapos imatálalkozó Európa és különös tekintettel a balkáni országok békéjéért. Európa 47 országából érkeztek küldöttségek Szent Ferenc yárosába, a magyar Püspöki Kart Paskai László bíboros, prímás és Seregély István egri érsek, a Püspöki Kar elnöke képviselte. Részt vettek a találkozón az európai püspöki karok, a keresztény egyházak és egyházi közösségek, valamint a zsidó és iszlám vallás küldöttei. Az imatálalkozó egyik felemelő eseménye az európai püspöki karok képviselőinek koncelebrált szentmiséje volt.

*

Szent Agnes liturgikus ünnepén, január 21-én, II. János Pál pápa megáldotta azokat a bárányokat, amelyeknek gyapjából az érseki díszjelvény, a pallium készül. Az áldás után a bárányokat a Szent Cecilia monostorba szállították, ugyanis a rendház szerzetesnői készítik el a 6 fekete selyemkeresztel díszített gyapjúszalagot, a palliumot, amelyet a Szentatya Péter és Pál vigíliáján szentel meg, és amelyet a Szent Péter sírja fölötti oltáron őriznek.

•

A Vatikán közölte II. János Pál pápa 1993. évi munkatervének fontosabb pontjait. Ezek között kiemelkedő szerep jut a balkáni háború megszüntetésére irányuló erőfeszítéseknek, az európai egy-

K Ö N Y V E S P O L C

JACOB KREMER: A BIBLIA — ISTEN SZAVA MINDENKINEK. Szent István Társulat, Budapest 1992.

A mai fogyasztói társadalomban sajnos, egyre inkább az anyagi javak birtoklása válik az élet minőségének egyedüli mércéjévé, így nagyon fontos, hogy a kortárs nemzedék lényegbevágó erkölcsi értékrendről is képet kapjon.

A Biblia az emberiség legnagyobb könyvsikere. Emberek százmillióinak vált mindennapos olvasmányává. Szent könyve a zsidóságnak és igéjévé lett a kereszténységnek. Évszázadokon át nem csupán a vallási dogmák tárháza, hanem a legkülönbözőbb — tulajdonképpen valamennyi — tudományág legtekintélyesebb forrásának számít. Általános emberi értékeket képvisel; az emberiség alapműve, erkölcsi útmutatója.

A keresztények évszázadokon át a Bibliából merítették erőt, bátorságot és vigaszt. A nyugati kultúrát, az irodalmat s főként az ábrázoló művészetet nagymértékben jellemzik a témái és motívumai. Még a nem hívő művészek is kedvelik. Jogosan nevezik a Bibliát a Könyvek Könyvének. Az újonnan megtalált kéziratok és a korszerű módszereket alkalmazó bibliamagyarzatok az utóbbi évtizedekben még inkább felkeltették az érdeklődést a Biblia iránt. A

az egyházmegyei határokat az ésszerűség elve szerint vizsgálják felül, a lelképásztorkodás jobb megszervezése érdekében, figyelembe véve a településszerkezet változásait is. Ebben az összefüggésben merült fel Budapest egységes lelképásztori irányításának szükségessége. Az érintett Püspökkari Bizottság legfőbb gondja, hogy a megoldás, amit a Szentatya javasolni fog, egyrészt megfeleljen a zsinati elveknek, másrészt pedig alkotó módon őrizze meg a magyar egyház történelmi hagyományait, így Esztergom vezető szerepét.”

(A püspök úr, sajnos, nem válaszolt a két főkérdésre: marad-e a prímás Esztergomban és mi lesz az egyházi státusa Esztergomnak? Szerk.)

házi struktúra megújításának és az ökumenikus törekvéseknek, különös tekintettel az ortodox egyházzal kialakult kapcsolat javításának. Erre az évre várható az erkölcsről szóló pápai tanítás megjelenése is. Április végén a pápa Albánia meglátogatását tervezi, júniusban résztvesz a sevillai Eucharisztikus Kongresszuson, Madridban pedig fölszentel egy székesegyházat. Augusztusban előbb Észak-Amerikába utazik: résztvesz a Denveri Ifjúsági Világtalálkozón, majd az elmúlt évben — betegsége miatt — elmaradt látogatásokat pótolja Mexikóban, Nicaraguában és Jamaikában.

*

„Hollandia missziós területté vált” — írják a holland püspökök nyilvánosságra hozott beszámolójukban. Eszerint a lakosság fele nem tagja egyetlen egyháznak sem, a katolikusok 50 %-ának pedig nincs személyes istenhite. A magzatelhajtást, a homoszexualitást és az eutanáziát a katolikusoknak csak egy kisebb része tekinti bűnnek. A kialakult helyzet okát a püspökök a szekularizáció térhódításában látják. (KIPA)

*

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa december 15-én tartott rendes évi közgyűlésén hároméves időszakra Harmati Béla evangélikus püspököt választotta elnökévé. A közgyűlésen a Magyar Katolikus Egyház megfigyelő státusban vett részt.

II. vatikáni zsinat óta pedig a katolikusok részére új lendületet adott a Biblia használata. A katolikus egyház most éppen arra hívja fel hívei figyelmét, hogy rendszeresen: az istentisztelet során folyó igehirdetéshez kapcsolódva, kézbevéve olvassák maguk is a Szentírást. Ehhez könyvünk kitűnő tájékoztatási segédletként használható. Alkalmasság lehet a vallásos elmélyülés, a belső áhítat felkeltésére, imádságos lelkület kialakítására. De nemcsak a hívő katolikus olvasók figyelmébe ajánlható, hanem a tudományok művelői, a történészek, a kultúrhistorikusok, a filozófiában járatos olvasók érdeklődésére is számíthat.

A Biblia mindenkinek szól, ha nem is ugyanolyan mértékben. Ez a könyv — az egyházi hagyománynak s az újabb kutatások eredményei szellemében — kíván segíteni a legszélesebb köröknek, hogy a Bibliát, mint Isten szavát olvassák.

Tudományos értékén túl — érdekes olvasmány is azoknak, akik a mai katolicizmus problémái, a Biblia értékei iránt érdeklődnek. Nem csupán vallásos érzelmű olvasóknak, hanem — az egyetemes kultúrkeinc részéül — a művelődéstörténeti érdeklődéssel bírónak is jó szívvel ajánlhatjuk. A mű jobb megértését segíti a rövid, tömör előszó, ér-

KÁROLY ATYA TEMETÉSE

(Folytatás az 5. oldalról.)

magatartása volt. Fokozódó erővel és keserűséggel, később elkéseredettséggel ostorozta a magyar egyház megnyilvánulásait, helyzetét.

Elkéseredettsége onnan eredt, hogy — mint rádiós lelkész — egymagában is bátran felvette a harcot egy egész rendszer ellen, viszont a sikertelenség — emberi értelemben — elkésérette. A rádióbeli felső vezetés intéseivel szemben is vállalta a megalkuvás nélküli kemény kiállást Mindszenty hercegprímásért és az istentelenség ezer formáját valószínűsítő kommunista uralom s azt részben kiszolgáló egyháziak magatartása ellen. Olyan terhet vett magára, amely az évek folyamán életét felőrölte, de nem ártott hitének és lelkületének.

Szellemi és lelki felüdülés volt számára ebben a rettenetes harcban, ha cserkészekkel mehetett táborozni, ha lelképásztori munkát végezhetett...

Milyen ember volt Fábian Károly, a szeretett Károly atya? Elképesztően egyszerűen élt. Akik ismerték, mesélik, hogy ebédre gyakran evett csak kenyeret törtyűvel vagy szalonnával és szerette az almát.

A szenvedés idején — szülése után a felépülő időszakban — hallatlan önuralommal kínlódott, hogy javítson beszélőképességén, de soha nem zúgolódt, s ahol tehetett, még betegen is segítette paptestvéreit, a Magyar Gimnáziumot, a cserkészeket, anyagiakkal is. Beszédét a föllelkész ezekkel a szavakkal végezte:

Meggyőződéssel hirdetett hitedet és egész emberségedet mi, barátaid, híveid köszönjük és megtartjuk. Ebben az értelemben köztünk maradsz. Hazaérkezéskor a Teremtőhöz: „Mennyei születésnap” ez. Jó harcot vívtál. Imádkozunk érted. Biztos vagyok benne, te is kísérsz minket imáddal.

A Szent Rita Otthon lelkésze, Rudolf Hopfner megható szavakkal beszélt az elhunyt paptestvér utolsó napjairól. Záróneként a Magyar Himnusz énekeljük.

A temetőben

Délben hideg, gyengén napsütéses időben álltuk körül Fábian Károly koporsóját a közeli Oberhaching temetőjében. A megrendítő, hagyományos temetési és beszélési szertartást Fejős Ottó föllelkész végezte, majd a nyitott sír mellett dr. Cserháti Ferenc plébános, a népes Müncheni Katolikus Misszió vezetője és Msgr. Hermann Streber München-Bogenhausen-i plébános beszélt. Dr. Frank Miklós — aki Fábian Károly utóadaként és örökében a Szabad Európa Rádió egyházi adásainak felelős szerkesztője — magyarul, majd németül mondott búcsúbeszédet. Utánuk Jancsó Jeromos református lelkész a protestáns hívek és a Kastli Magyar Gimnázium nevében, végül Köhler Ferenc a magyar cserkész nevében, könnyezve búcsúzott el a szeretett Károly atyától.

Emléke kedvesen marad meg szívünkben. (Sz. J—f)

*

Hamvazószerdán, február 24-én este fél 7 órakor, a magyar szentmisék szokott helyén, a Damenstift templomban tartott gyászistentiszteleten a müncheni hívek imádkoztak Fábian Károly lelkiüdvéért.

tékes jegyzet anyaga, a gazdag irodalomjegyzéke (szinopszisok — konkordanciák — szótárak), hivatkozásai révén e szakterület bibliográfiai forrásaként is jó szolgálatot tesz.

Domonkos János (Budapest)

„Halló, itt Kasper!”

Walter Kasper, Rottenburg - Stuttgart püspöke, neves teológus „forró drót” létesített olyan fiatalok számára, akik közvetlenül és nyíltan szeretnének vele gondjaikról, problémáikról, örömeikről beszélgetni. A német Katolikus Hírügynökség (KNA) riportere interjút készített Walter Kasperrel a püspöki „forró drót” tapasztalatairól.

A bizalom megteremtésének lehetőségét látom a telefonvonal megteremtésében — mondja Walter Kasper. — A fiatalok közvetlenül vehetik fel a kapcsolatot püspökükkel, kérdéseket tehetnek fel, beszámolhatnak gondjaikról és a püspöknek is lehetősége nyílik a személyes beszélgetésre. Ez hozzásegít annak a téveszmének a megszüntetéséhez, hogy „azok ott fönt” fölöttünk állnak, „azoknak pedig ott lent” nincs mondanivalójuk. A telefonbeszélgetés közvetlen és kötetlen eszmecsere ad lehetőséget, és ez éppen a mai helyzetben nagyon fontos.

A „forró drót” az elmúlt év szeptemberében működött először. Kasper püspök elmondása szerint bizonyos kényes témákkal kapcsolatban várta a kérdéseket, mint például a cölibátus, a fogamzásszabályozás, az újrarázasodott elváltak problémái. Ezzel szemben sokkal inkább azt kérték a püspöktől, hogy járjon közben a hit tartalmának alaposabb megismertetéséért. Sokan nem tudják, mi is a hit valójában, és mi az egyház morális tanítása.

A „forró drót” létrehozása nem első sorban egy püspöki „image” megteremtését szolgálja? Hiszen azon kívül, hogy a fiatalok „kibeszélhetik” magukat, alapvetően nem változik semmi — vetette föl a reporter.

Kasper püspök szerint ez tévedés. A hívások után konzultáció következik az ifjúsági referenssel és a püspöki ifjúsági szervezettel. Pontosan rögzítik, milyen problémákat jeleznek a kérdések, a hívások az egyházon belül segítenek a problémák felismerésében és tudatosításában. A kérdések jellegét tekintve a püspök mindenre válaszol, kivéve személyes kérdéseket. Nem idegen számára a kritikus fiatalokkal folytatott heves párbeszéd sem. Ismétlődően megtapasztalja, hogy ha meghallgatja és foglalkozik a kérdésekkel, a fiatalok is respektálják a mások más véleményét. Ha az ember valóban érvel, azt többnyire megbecsülik.

A reporter azt is megkérdezte, nem jelent-e gondot a hívónak a beszélgetés során az illem, a megszólítás? A fiatalok sokkal közvetlenebbek, mint gondolnánk — feleli a püspök. Bizonyára eszükbe sem jutna öt excellenciás úrként megszólítani, ami nem is esne jól neki. Püspök úr, vagy egyszerűen Kasper úr megszólítással kezdik a beszélgetést. Végül az utolsó kérdés: hogyan jelentkezik a püspök a telefonvonalban, mire a válasz ennyire volt: „Halló, itt Kasper!”

KNA / MK

A „SZIBÉRIAI TRILÓGIA” ÚJ KIADÁSBAN

Tíz évvel ezelőtt, 1982 december 28-án, Saarbrückenben halt meg a nyugati emigráció egyik kiváló, de talán nem eléggé méltatott írója, a székely ágyúöntő ős nevét viselő Gábor Áron. Írói hírnevét a 15 éves szibériai száműzetése élményanyagát feldolgozó, az emigrációban napvilágot látott három könyve tette ismertté: „Az embertől keletre” (1967), a „Szögletes szabadság” (1968), és az „Evszázados emberek” (1971). Most, tíz évvel írójuk halála után végre Magyarországon is megjelent az említett három kötet (több mint ezer oldalon) „Szibériai trilógia” címmel. A három kötet ára műbörkötésben 50.— DM. Megrendelhető Emy Gábor címén: Anhalter Str. 12, 8000 München 40.

Hírek - események

Etcheagaray bíboros, az „Igazságosság és béke” Pápai Tanács elnöke befejezte 4 napos kubai látogatását, melynek során átadta a kubai püspököknek II. János Pál pápa üzenetét. A Vatikáni Rádióknak nyilatkozva a bíboros elmondta, milyen szükséglet szenved minden téren a kubai nép. Kifejezte reményét, hogy a katolikus egyháznak lehetősége nyílik, hogy minél nagyobb területen fejthesse ki tevékenységét a szegények szolgálatában. A bíborost Fidel Castro, a szigetország diktátora is fogadta.

*

Az ökumenikus imabét idén Ausztriában különös jelentőséget nyert azzal, hogy a Karitás, az egyházak és más társadalmi szervezetek az imaszándékot kiterjesztették az idegengyűlölet megszüntetésére. Ausztria minden tartományában, elsősorban a városokban, január utolsó hetében fáklós tüntetésekkel és megmozdulásokkal tett hitet a lakosság jelentős hányada Ausztria hagyományos vendégszeretete és a bajba jutottak megsegítése mellett. Bécsben január 30-án, szombaton a késő délutáni órákban, a város legfontosabb pontjain folyt le a tömegmozdulás, mely estére „fénytengerrel” alakult, miközben a katolikus és protestáns templomok harangzúgása jelezte az osztrákok baráti nyitottságát az idegenek irányában. A szónokok között szerepelt König bíboros is, a bécsi egyházmegye visszavonult főpáστοra.

*

A Szentszék január 4-én elismerte Csehország és Szlovákia függetlenségét. Ugyanakkor közölte a prágai és pozsonyi kormányokkal, hogy Giovanni Coppa érsek ezentúl a Cseh Köztársaság és a Szlovák Köztársaság mellett folytatja apostoli nunciusi tevékenységét.

*

Január 12-én, kedden délelőtt a pápa kihallgatáson fogadta Bosznia-Hercegovina négy püspökét, akik „ad limina” látogatásra érkeztek Rómába. Puljić, Szarajevo érseke, a Szentatyának megköszönte a béke helyreállítása érdekében kifejtett erőfeszítéseit. Elmondta, hogy az ország 830 ezer katolikusa a saját bőrén tapasztalta meg a harcok borzalma. Jelenleg 144 plébánia van megszállt területen, számtalan templomot leromboltak, megrongáltak. A püspökök eltökélte szándéka, hogy minden nehézség ellenére kitartanak, helyükön maradnak és minden eszközzel igyekeznek munkálkodni a békés együttélés érdekében. Puljić érsek meghívta a Szentatyát, látogassa meg Bosznia-Hercegovina sokat szenvedett földjét. (VR)

AZ ÚJ KARMELETA KOLOSTOR AUSCHWITZBAN

A karmelita apácák rövidesen beköltözhetnek az egykori auschwitzi haláltáborba.

TÁMOGATÁST KÉRNEK!

(Az Angolkisasszonyok Kecskeméti Leánygimnáziumának igazgatónője leveléből.)

Iskolánkat 44 évi kényszerszünet után szinte a semmiből kell újrateremteni. Épületünk ideiglenes. Az eredeti ingatlanok visszaszerzése úgy látszik, hosszabb időt vesz majd igénybe. Azonban a lelakott épületek felújítása és bővítése rengeteg pénzbe fog kerülni. (Az építésszek szerint 150—200 millió forintba!) Arra kell koncentrálnunk, hogy ezt a pénzt — ha egyszerre nem is — folyamatosan elő tudjuk teremteni... Az anyagi gondok veszélyeztetnék a gimnázium jövőjét. Arra kérjük kint élő magyar katolikus testvéreinket, hogy lehetőségeik szerint segítsék adományaikkal iskolánkat.

Címünk: H-6000 Kecskemét, Jókai utca 6. OKHB 250-14103 Alapítvány az Angolkisasszonyok Kecskeméti Gimnáziumáért. Deviza számlaszám: 407-009-009-00-250-941.

bor szomszédságában felépült kolostorba. Mint ahogyan Jean Kahn, az Európai Zsidó Kongresszus elnöke újságírók előtt elmondta, a lengyel katolikus egyház kiküldött bizottsága szemrevételezte az épületet és teljes megelégedésének adott hangot.

Az egykori karmelita kolostor ügye, amely a volt haláltábor külső falainak közvetlen közelében helyezkedett el, 1984 óta feszültté tette a légkört a katolikus egyház és a zsidóság képviselői között. A feszültségek csak nőttek, amikor egy 1987-ben kötött megállapodást a kolostor két éven belüli áthelyezéséről nem tartottak be. A nemzetközi emlék- és találkozóhely alapkövét, amelynek épület-együttéséhez az új karmelita kolostor is tartozik, 1990-ben helyezték el. KAP/MK

SZÉP TAVASZ

Miattad zöldül ki a rét
S ébrednek fel a fák.
Miattad pántlikázza fel
A májusfa magát.

Miattad szökkik ég felé
A víg pacsirta nyáron.
Miattad kerül szemét
A csillagnak az álom.

Miattad csattog este a
Fülemüle a lombon.
Miattad kong az estharang
A karsú esti tornyon.

Miattad gyullad ki a szív,
E roppant öröklámpa.
Ha összedől a nagy világ,
A romjain lobog a lángja.

Harsányi Lajos (1883—1959)

GYŐZÖTT A KASTL-I DIÁK!

Fara Sándor, 19 éves érettségizni készülő tanulónk első lett a Német Szövetségi Köztársaság idegennyelvű versenyén. Sándor olasz apa és magyar anya gyermekeként gyermekkorát Rómában majd Kastl-ban töltötte el. Itt tanult meg magyarul, németül, angolul és franciául. Az évente Németországban megrendezésre kerülő szövetségi versenyre 1991-ben 1320 diák jelentkezett. Három vizsgadöntő után 48 résztvevő jutott be a végdöntőbe. Sándor a legtöbb versenyzőtől eltérően három nyelvből vizsgázott a versenyen: magyarból, olaszból és angolból. Megkészt karácsonyi ajándékként várta a szünetről visszatérő Sándort a zsűri 1992 dec. 22-i értesítése, miszerint a többi 47 versenytársát maga mögött hagyva, ő nyerte el egész Németországban az első díjat. Kiváló teljesítményéért diákunk a Német Nép Egyetemi Alapítványának ösztöndíjából fedezheti egyetemi tanulmányait. Kitartó és sikeres szerepléséhez mindannyian szívből gratulálunk!

Szalay András igazgató

Az élet könyvéből

NÉMETORSZÁG

Aachen: Halálozás: Nagy Zoltán elhunyt hirtelen halállal, amire senki sem számított. Halála óriási veszteség az egyházközösségnek, ő volt az, aki a magyarokat összetartotta. Gyászolják hozzátartozói, Szigeti atya és honfitársai. Aldozatkészége példamutató volt.

Essen: Halálozás: 1993 január 31-én meghalt Horváth Károly, Bottropban. A megboldogult Magyarországon, Somlószőlősen született, élt 58 évet és Halimbán temették el. Gyászolják: édesapja és testvérei Magyarországon, valamint barátai a Ruhrvidéken. Nyugodjék békében!

München: A szentkereszttségben részesültek: Iflinger Gabriele, I. István és Jolán kisleánya, január 23-án. Hau Peter, H. Peter és Anita kisleánya, január 23-án. Winkler Anna, W. József és Márta kisleánya, január 31-én.

Szentségi házasságot kötöttek: Iflinger Stefan és Horányi Jolán, január 23-án. Fodor László és Kerékgyártó Csilla Erzsébet 1992 december 12-én. Sok boldogságot, örömet kívánunk!

Halálozás: Tiborfy Júlia temetése január 18-án volt a Gauting-i temetőben. Nyugodjon békében!

SZAMOSI JÓZSEF KÖSZÖNTÉSE MÜNCHENBEN

A Katolikus Magyar Értelmiségi Mozgalom Pax Romana müncheni csoportja, a Magyar Katolikus Misszióval együtt, irodalmi est keretében köszöntötte (az építkezés miatt utólag!) a 80 éves Szamosi József költőt és író, a nyugati magyar szellemi élet tevékeny alakját, az Életünk olvasó- és tördelő szerkesztőjét. A rendezőség nevében Czupy József üdvözölte néhány szóval a misszió nagytermét metöltő ünneplő közönséget. A „laudációt” Molnár József, az Új Látóhatár volt szerkesztő-kiadója tartotta, bemutatva Szamosi József most megjelent „Virágoskönyvét” is. Gönczöl János színművész a tőle megszokott magas művészi színvonalon adott elő Szamosi József verseiből, Balla Noémi pedig széki népdalokkal és erdélyi köszöntő-énekével érdemelte ki a hallgatóság tetszésnyilvánítását. Ezután a jubiláló költő „Emlékezés egykori professzoromra” címmel Gyórfy Istvánról szóló írását olvasta fel, végül maga adta elő egyik hosszabb, mélyértelmű versét, az „Achillea Millefolium”-ot.

Szamosi Józsefet a Széchenyi Kör és virágoskorral a cserkészek külön is köszöntötték. Az ünnepi estét a vendéglátó Cserháti Ferenc plébános meglehangú szavai zárták be, majd a megjelenteket a misszió vendégül látta.

Müncheni krónikás

IDEALISTA VAGYOK

A gimnáziumban — szerzetesiskolában — azt tanultam: idealista az, aki eseményekben hisz és a valóságot, az életet munkájával, példájával igyekszik eszményeihez minél közelebb vinni, vagyis mindig többet, jobbat akar, mint amit valóságként maga előtt lát. Ez az idealizmus tehát erkölcsi kategória. Igazgatónk sokszor elmondta: „A keresztény ember mindig idealista”.

A negyvenes évek második felétől az idealizmus szónak új meghatározása került hivatalos forgalomba. Ebben az értelmezésben az idealizmus a materializmus ellentéte, amely azt vallja, hogy az anyagon és anyagi viszonylatokon kívül más létező is van. Eme „bűnös” idealista gondolkodás egyik fajtájának tekintették a vallást, jóllehet az egyház az ilyen kilúgozott idealizmust soha nem vallotta. Am a marxizmus dogmatikus időszakában beszélni is alig lehetett az anyagi és szellemi világ együttes létezéséről. Sokan meg sem értették, hogy a vallás sohasem tagadta az anyag létezését. Az sem jutott el az agyukig, hogy — az ő logikájuk szerint is — az idealista nem szükségképp vallásos, sőt akár ateista is lehet.

Egyszóval idealista hírem volt nekem a korai ötvenes években, különösen azután, hogy átestem a minden pedagógusra kötelező káderezésen. De a más világnézet, a templomba járás, meg a gyanús olvasmányok mellett igazán csak akkor kerültem bajba, amikor vizsálya keveredtem az iskola igazgatójával. Ő természetesen párttag volt, a megyei párt- és közoktatásiügyi apparátus baráti érdekszervezetében tartozott. Panaszt tettem ugyanis a megyei tanácsnál egy engem ért jogtalan sérelem miatt, mert túrheterellen lett volna helyzetem az iskolában. Meg is indult a vizsgálat — ellenem! A bizottság, amely ügyemet vizsgálta, az elnök és egyik előadó kivételével csak párttagokból állt. Hosszasan faggattak, a vallomásom alapján akarták bizonyítani, hogy politikailag éretlen, világnézetileg annyira romlott vagyok, csak züllesztsem az iskolát. Felróták azt is, hogy egyetemista koromban „reakciós és klerikális” professzorokat hallgattam. A jegyzőkönyv aztán úgy summázta a vitát, hogy javíthatatlan „klerikális, idealista” beállítottságú vagyok.

Az idealizmus vádjára büszke voltam, de bosszantott, hogy szemellenzős gondolkodást fogtak rám. Azóta valamelyest változott a nézetem. Rájöttem, hogy az idealizmus-materializmus, anyag és szellem „vagy-vagy” szembeállítását a 19. század dogmája volt, a modern tudomány már túlhaladta. Az idealizmus morális és eszmei értelmezését természetesen ma is elfogadom.

Hála Istennek, az ügy politikai következményeit „megúsztam”, lélektani hatását azonban hosszú időn át szenvedtem.

Dr. Bán Ervin (Budapest)

„MINDSZENTY ISKOLA” NYÍLIK ZALAEGERSZEGEN

Az „Életünk”-et rokonom, a lap akkori szerkesztője jóvoltából, 1973 nyarán Bécében olvasgattam először. Bevallom, nem minden izgalom nélkül. A tolokodó spionok elől gondosan szekrénybe zártam a kiolvasott példányokat. Haza már nem hoztam őket. Haza csak az emlékek kísérték s azok is már-már halványodni kezdtek. Aztán hirtelen felgyorsult az idő. 1991 tavaszán a vértanú hercegprímás hazatérésének diadalára bontottuk ki mi is, zalaegerszegi Notre Dame nővérek liliosos címerrel díszített fehér zászlókat. És Mindszenty hercegprímás nevében hangzott el, 1992 augusztus 25-én, a Köztársasági Palotában a döntés, amely a nővéreknek ítélte a régi zárdaépületük egyharmadát kitevő Rendház és kápolna traktusát. Zárdánkban az államosítás előtt — 1948-ig — elemi, polgári iskola és tanítónőképző működött évente közel ezres tanulólétszámmal. Most 150 elemista — többségük hatéves kislány és kislány — készül szeptemberben megnyíló iskolánkba. Szeretnénk őket családiás otthonnal s jól felszerelt osztályokkal várni, reggel 8-tól délután 4 óráig róluk gondoskodni. Mindehhez azonban anyagiak szükségességek. A visszakapott épületrész felújításra, átalakításra szorul. Iskolánk zsinthez a nulláról indul. Ezért hoztuk létre a „Zalaegerszegi Miasszonyunk Nővérek (Notre Dame) Mindszenty Iskolájáért” alapítványt, hogy pártfogókat szerezzünk (külföldről is) e fontos egyházi műnek újjászüléséhez.

Forintszámlánk száma: 878-013586-5, devizaszámlánk: 659966 IBBA HUHB IBUSZ Bank Rt., Budapest, Ajtosi Dürer sor 10. Címünk: Zalaegerszeg, Kossuth utca 19—23. II. 38.

Adományait hálással köszönjük!

Kurucz Mária Katalin nővér

LOURDES-I KERESZTÚT

magyarul beszélő videokazetta

Ára: 30.— DM postaköltséggel.

Kapható: az ÉLETÜNK kiadóhivatalánál,
Landwehrstr. 66, 8000 München 2.

Töttös Ernő:

DALMÁCIA

Történelem, diplomáciai történet, magyar vonatkozások, valamint időszériú események napjainkig.

Megrendelhető a szerzőnél:

DR. TÖTTÖS ERNŐ

3, avenue Lambeau, B-1200 Bruxelles.

Ára postaköltséggel: 300.— BEF;

10.— \$, vagy 15.— DM bankjegyben.

AUSZTRÁLIA!

Ha magányos életébe már beleunt, van világviszonylatban nagyra becsült magyar nyelvű TÁRSKERESŐ szervezet, mely bizalommal segítséget tud nyújtani Önnek is. Információért levélben küldjön: 5 US \$, 10 DM, 4 £, 50 SK, 10 SFr., 50 Ffr., vagy 80 ÖSch. Légitársasági költségekre az alábbi címre: „GLOBALCONTACT”, „EG 2 MR 3”, P.O.B. 325, SUNSHINE, VICTORIA 3020, AUSTRALIA. Kérjük a borítékra és a levélben címzését nyomtatott nagybetűkkel olvashatóan írni.

INGATLANKEZELÉS BUDAPESTEN!

Svájcból hazatelepült agilis, megbízható nő vállal:

- levélszekrény ürtést,
- számla befizetéseket,
- takarítást,
- javítási, felújítási, átépítési munkák szervezését és felügyeletét,
- ingatlanvételekhez, hazatelepüléshez tanácsadást,
- egyéb megbízásokat megállapodás szerint.

☎ / Fax: H-Budapest, 0036 1 135 90 99

KÖNYVÚJDONSÁG

JÁKLI ISTVÁN: A MAGYAROKHOZ KÜLDETETT. Szent Wolfgang élete és működése. 172 old. régi illusztrációkkal. Bencés Kiadó, Pannonhalma 1992. Ára: 15.— DM. Megrendelhető: KUPA Distelfinkweg 21, D-8000 München 60. Telefon: (0 89) 8 64 44 24.

MAGYAR SZENTMISÉK GRÁCBAN

Grácban a hónap első vasárnapja kivételével minden vasárnap és ünnepnap tartunk magyar nyelvű szentmisét, délelőtt 10 órakor a Szentháromság templomban, Schloßbergplatz (a Kastner Öhler áruház közelében), melyre a Grácban és Stájerországban élő és ide látogató magyarokat szeretettel hívja és várja P. Nyers János lelkész

APRÓHIRDETÉSEK

Budán, közel a Várhoz és a metróhoz, modern garzonlakás hazalátogatóknak kiadó. Telefon: 01 341 46 24 vagy 093 33 20 34 (Svájc).

Nemeskeresztúron, Sümegtől 8, Hévíztől és a Balatontól 25 km-re nemesi úriház eladó. Kastélyszerűen kiépítve, luxus módon berendezve, telefon, parkosított kert. Az ingatlan kb. 7000 m². Eladási ár: 260 ezer DM. Telefon: (089) 1 23 31 41 (München).

ÜDÜLJÖN MAGYARORSZÁGON a Duna menti ősi Dunaföldváron, Budapesttől 90 km-re: kertés, úszómedence családi házban, 3—4 férőhelyes összkomfortos szobák (parabola TV, telefon) várja Önöket. Gyermeküket egyedül is elvállaljuk és foglalkozunk velük. Programlehetőségek: néptánc, népdal, népszokások, szövés, kerámiaázás, fadaragás, ismerkedés népi hangszerekkel. Szórakozási lehetőségek: horgászás, lovaglás, úszás, kirándulás. Elszállás: 20.— DM (fő) nap, háromszoros étkezés 18.— DM. Programköltség foglalkozásonként 5—30 DM. Jelentkezés cím: Tekei Károly, H-7020 Dunaföldvár, Szőlőskertek útja 7. Telefon: 0036 75 41 945.

Balatonbogláron kétszintes, 83 m² sorház kis kerttel, csendes helyen eladó. Érdeklődni: Berdáné, H- Balatonboglár, Margaréta utca 2, Telefon: 0036 85 50 609.

Esztergomban a magyar kereszténység fővárosában 330 m²-es új családi ház igényesnek eladó. Panoráma a Bazilikára, automata-padlófűtés, telefon, kábel-műholdas TV, nagy garázs + parkoló, díszkert. Érdeklődni: Telefon: (D) 0771 55-49 magyarul és németül, vagy (H) 0036 33 14 190; vagy jelige: „Megéri”.

Sopronban 3 szobás, gázfűtéses, alapincézett, kertés családirház (beköltözhető) eladó. Telefon: (Bécs) 0222 / 82 38 944.

Eladó a Velencei tónál, Agárdon, 270 □-öl gyümölcsösben, Budapesttől 40 km-re, 3 és fél szobás, telefonos ház, 3 helyiséges mellékhelyekkel, termálfürdő közelében. Ára: 120.000.— DM. Érdeklődni: Barabás, ☎ (D) 07231 687 34 vagy március 15-től Agárdon is: ☎ 0036 223-55 430.

Egyedülálló nyugdíjas tisztviselő szobát keres Münchenben. Ajánlatokat „Hazajáró” jelíggel a kiadóba kérem.

Intelligens, 33 éves, független magyar hölgy, egyedülálló idős hölgy vagy úr háztartását vezetné Münchenben, bentlakással. Telefon: (D) 089 / 3 14 30 82.

A Szárlyiget-i plébániatemplom felépítéséhez adakozó hívek segítségét kérem. Adományait a „Magyar Caritas Szolgálat” kontójára szíveskedjenek átutalni: Postgiroamt München, Kto.-Nr. 34 26-800, BLZ 700 100 80. Isten fizesse meg! Maklári István, plébános.

MAGYARORSZÁGI INGATLANOK közvetítése, igények szerinti keresése. Telefon: (D) 089 / 5 43 82 50.

A békásmegyeri Szent József Egyházközség világi elnöke, Horváth Lajos kérésrel fordul külföldi jötevőkhöz a műemlék barokk templomunk berendezési tárgyainak megmentése és a jövő magyar ifjúság nevelése érdekében. Címük: Békásmegyeri Szent József r.k. egyházközség, H-1038 Budapest, Dömös u. 18. Bankszámla: OTP Bpest. III. ker. fiók, 504 4018-7.

NSZK-ban élő 50/175/75, fiatalos, optimista férfi megismerkedne csinos, jóalakú hölgyvel, házasság céljából. Jelige: „Tavasszal kell a szerelem”, válaszokat a kiadóba egész alakú fotóval kérek.

Ha te is szereted a könyveket, a vidám társaságot, a kirándulást és te is szeretnéd megtalálni végre az Igazít, akkor írd egy 27 éves, 170 / 52, Németországban élő lánynak. Jelige: „CARPEDIEM!”

Eladó telek Bp.-től 10 km-re: 1453 m² és 9220 m² (megosztható), víz, villany bekötve, irányár 1,600.000.— és 6,300.000.— Ft. Jelige: „Jó befektetés”.

VIDEOKAZETTÁK

ÁTCSERÉLÉSE

amerikai / kanadai szisztémáról PÁL magyarországi szisztémára vagy magyarországi amerikai 24 óra alatt. Küldje videóját szeretneinek!

VIDEOFILM

A Szentatya magyarországi látogatásáról videofilm kapható, 2 órá, nagyon szép színes műsor, speciális ára 35.— dollár, bármilyen szisztémában. Ugyancsak kapható Central Florida magyar fesztiváljainak műsora, sok zenével és táncszámmal.

Ára: 23.— dollár postaköltséggel együtt. Rendelését azonnal postázzuk.

KAPHATÓ

a történelmi Magyarország színes térképe, az ország és a vármegyék címereivel, plasztikkal védett kartonon, 22 x 32 nagyságban, postaköltséggel együtt 20.— \$ a következő címen:

MAGYAR NAPLÓ

VIDEO DEPT.

P. O. Box 822, Daytona Beach, Florida 32115 USA ☎ (904) 254-4919.

MAGYAR SZENTMISÉK BÉCSBEN

Bécsben minden vasár- és ünnepnap van magyar nyelvű szentmise, mindig 10.30 órakor, a Német Lovagrend, árpádiházi Szent Erzsébetről elnevezett templomban. Első kertület, Singerstr. 7 szám, (Deutsch-Ordenskirche).

A Bécsbe látogató magyarokat szívesen várjuk. A templom bejárati ajtaja a kapun belül jobbra! Hegyi György lelkész

RÁTH MÁRTA, hitese fordító és tolmács, magyar - német és német magyar fordításokat vállal. Elfriedenstr. 41, 8000 München 82. Telefon: (0 89) 4 39 53 83

APOLLO DEMENAGEMENTS

Szállítási vállalat Szállítások belföldre és külföldre, tengerentúrra — légiszállítással is — költözködés, bútortraktározás, külföldi szállítmányoknál a vám elintézésé.

Összes nyugati és keleti államokba oda és vissza szállítunk! Magyaroknak árkedvezmény!

APOLLO DEMENAGEMENT

4 bis, route des Jeunes
CH - 1211 Genève 26
Telefon: 022 / 3 43 22 46.
FAX 022 / 3 42 24 75

Magyarul is beszélünk!

Privát cím: Keresztes László
58, route Veyrier,
CH-1227 Carouge / Genève
☎ 022 / 3 42 98 36 este (7 óra után).

Magyarországi képviselőnk:

Éles Apollo kft
H-1121 Budapest XII. ker. Ringló u. 97
Telefon: 226 32 90

ANNEMARIE SCHWARZ hitese tolmács és fordító, magyar-német és német-magyar fordítást és tolmácsolást vállal (szépirodalmi szöveget is). 4000 Düsseldorf 30, Duisburger Str. 26. Telefon: (0211) 4 98 12 88.

MAGYAR BOROК, PÁLINKÁK

NAGY VÁLASZTÉKBAN.

Olcsó áron raktárról. Kérje árlstánkat! JOSEF UDVARHELYI ☎ (0 911) 35 79 21
Virchowstr. 45 D-8500 Nürnberg 10.

Kiadóhivatalunknál kapható:

Lourdes-i zarándokkönyv (dr. Szabó József összeállítás) 7.— DM

Lourdes — Bernadett nyomokain (kb. 140 színes képpel) 25.— DM

Videokazetta — Lourdes (magyarul, 50 perces, VHS, PAL) 50.— DM

Közi Horváth József: Mindszenty bíboros. Zsebkönyv. 4.— US \$ 6.— DM

Az irodalom világa. Irodalomelméleti alapvetés, 100-nál több vérsillusztrációval, kb. 300 oldal, vázkonkítésben. 10.— US \$ 15.— DM

Patrona Hungariae, színes zománcjelvény 3.— DM

Szállításnál + portóköltséget számítunk.

Megrendelhető:

Ungarische Katholische Delegatur

ÉLETÜNK kiadóhivatala

Landwehrstr. 66, D-8000 München 2

RUPP LÁSZLÓ hitese törvényszéki fordító, vállal fordításokat magyarról németre és németről magyarra. Goethestraße 32, 8000 München 2.

MAGYAR VIDEOK 30.— DM-től, ADÁMFI, Pf. 29, D-5100 Aachen, ☎ Fax (0241) 17 33 55.

MAGYAR SZENTMISÉK MÜNSTER, PADERBORN- ÉS OSNABRÜCK EGYHÁZMEGYÉKÉBEN: Mindenütt havonta egyszer. Első vasárnap: Hügenben 10.30 órakor a St. Josef Hospital kápolnájában. — Délután 15.30 órakor Mendenben, a Heilige Kreuz templomban (Battenfeld). — Második vasárnap: Osnabrück 11 órakor, Pernickel-Mühle, Mühlenstr. — Harmadik vasárnap: Bielefeld 15.30 órakor a St. Josef templomban, August-Bebel-Str. 9. — Negyedik vasárnap: 11 órakor, Münster, Hörsterplatz, Ferencesek temploma. — Marban és Arnsbergben külön megbeszélés szerint. Miszsiók telefonszáma: (02 51) 32 65 01, Bagossy atya.

„T E T É N Y” Ungarische Spezialitäten Kreitmayerstr. 26 - 8000 München 2

Telefon: (0 89) 1 29 63 93

Badacsonyi szürkebarát 7.50
Badacsonyi kéknyelű 7.10
Csopaki rizling 6.80
Debrői hárslevelű 6.80
Boglári Chardonnay 7.50
Alföldi olaszrizling 6.20
Villányi burgundi 7.50
Soproni kékfrankos 6.80
Tihanyi kékfrankos 7.50
Cabernet Sauvignon 5.—
Alföldi kékfrankos rosé 6.20
Alföldi rosé 6.20
Tokaji szamorodni 12.50
Tokaji aszú 3 puttonos 14.50
Tokaji aszú 4 puttonos 16.50
Tokaji aszú 5 puttonos 19.50
Kecskeméti barackpálinka 29.—
Cseresznyepálinka 25.50
Vilmos körtepálinka 29.—
Császárkörte 21.50
Unikum 27.50
Szilvápálinka 22.50
Hungaria brut 12.—
Grand Couvee 13.—
Tarnonya, kockatésztá nagy 3.80
Paprika káposztával 5.—
Paprika káposztával 11.—
Májás-, véres hurka, disznósajt per kg 12.50
Tokaszalonna 15.—
Füstöltzalonna 10.—
Tepertő 10.—
Friss kolbász 16.—
Házi kolbász 23.—

• Üveg árut nem szállítunk! •

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Magyar Katolikus Főelkészőség
Landwehrstraße 66 · 8000 München 2
Telefon: (0 89) 5 32 82 88
Telefax: (0 89) 5 32 82 45

Felelős Kiadó:
a Magyar Katolikus Főelkészőség
Főszerkesztő: P. Szőke János.
Felelős szerkesztő:
Fejős Ottó.

Kedaktion und Herausgeber:
Ungarische Katholische Delegatur
Landwehrstraße 66 · 8000 München 2
Telefon: (0 89) 5 32 82 88
Telefax: (0 89) 5 32 82 45
Chefredakteur: P. János Szőke.

Verantw. Redakteur:
Ottó Fejős.

Abonnement: DM 25.— pro Jahr und nach Übersee mit Luftpost DM 40.—

ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét és náluk is kell előfizetni!

Tengerentúrra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 2.50 DM.

Előfizetési ár egy évre DM 25.— vagy ennek megfelelő valuta.
Tengerentúrra légipostával DM 40.—

Lapzárta minden hónap 15-én
Hirdetéseket csak 15-ig fogadunk el.

Postgiroamt München:
Konto-Nr. 606 50-803 - BLZ 700 100 80
Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto
Erscheint 11mal im Jahr.

Druk: Danubia Druckerei GmbH,
Ferchenbachstr. 88 - 8000 München 50

Beilagenhinweis: zu dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHEIBEN bei.
A kiadványhoz körlevelet mellékelünk.

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket és átutalásokat postacsekkek kontónkra kérünk! Kath. Ungarn-Seelsorge München, — Sonderkonto:

Postgiroamt München,

Konto-Nr.: 606 50-803. BLZ 700 100 80.

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN!

Hirdetési díjak 1993. október 1-től:

Apró-, házassági-, általános hirdetés ára soronként (kb. 40 betű) DM 6.—

Jellege portóval DM 6.—

Külön kívánságokat esetenként árazunk.

Üzleti hirdetések soronként DM 9.—

Nagybetűs (kétsoros) sor DM 18.—

Keretben megkezdett 5 cm-ként DM 12.—

Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.

Egymásután háromszori hirdetés esetén 10 százalékos kedvezmény.

Egymásután hatszori hirdetés esetén 20 százalékos kedvezmény.

Egy évi hirdetés esetén 25% kedvezmény.

Hirdetések határideje minden hónap 15-e befizetve!

A névvel megjelölt cikkek nem minden esetben felelnek meg a szerkesztőség véleményének. — Kéziratokat nem viszünk meg és nem küldünk vissza.

AMERIKAI ÉS KANADAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető terjesztőnkél: Joseph DANI, Deer Valley, P.O.Box 43126, Calgary, Alta T 2 J 7 A 7, Canada.

A címére küldött csekken feltüntetendő: „ÉLETÜNK”. Kérjük szíveskedjenek a fenti címre, ne Münchenbe küldeni a csekkeket. Itt egyenként beváltásnál a 40.— DM-ből 8.— DM-et levonnak a bankban. Előfizetési díj egy évre 17.— US \$ + 13.— US \$ portó. A lapot továbbra is Münchenből postázzuk.

MAGYAR SZENTMISÉK ZÜRICHBEN:

Minden vasár- és ünnepnap 10,15 órakor, magyar nyelvű szentmise a Szt. Antal templom alagsorában, Minervastr. 60.

Vizauer Ferenc lelkész

DÍOSZEGHY TIBOR, hitese tolmács és fordító, magyar-német és német-magyar, valamint fordítói szolgálat hitelesítéssel minden más nyelvetterületen. Németországban felvilágosítás hétköznapi problémák esetén. D-4040 Neuss 1, Daimlerstr. 249. ☎ (02131) 54 13 17.

A HIRDETÉSEK SZÖVEGÉRT, STÍLUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL!

EMBER MINDHALALIG

Billédi Ilona könyve a Bánság szülőtte, Temesvár nagy fia, dr. Fodor József prelátus életéről (1907—1990).

A szép kiállítású, részben színes képekkel dokumentált könyv ára 25.— DM. Megrendelhető: KUPA, Distelfinkweg 21, D-8000 München 60. ☎ 089 / 864 44 24.